

OSAVUOSIKATSAUS
1.1.-31.3.2024

Kaupunginhallitus
29.4.2024

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	3
Haminan kaupungin kehitys.....	5
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	8
Käyttötalous.....	8
Henkilöstösuunnitelma.....	9
Verotulot.....	9
Valtionosuudet.....	10
Investoinnit.....	10
Tulosennuste.....	10
STRATEGINEN OHJAUS	11
Haminan kaupungin organisaatio.....	11
Kaupunkistrategia Hamina.....	12
Kaupunkistrategian toimeenpano.....	13
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO	17
TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	18
STRATEGINEN JOHTAMINEN.....	18
HYVINVOIVA HAMINALAINEN.....	22
VETOVOIMAINEN HAMINA.....	29
KAUPUNGIN INVESTOINNIT	37
Strategisen johtamisen investoinnit.....	37
Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit.....	37
Vetovoimaisen Haminan investoinnit.....	38
TULOSLASKELMA	42
RAHOITUS	44
Antolainojen muutokset.....	44
Pitkäaikaisten lainojen muutokset.....	45
HAMINAN VESI - LIKELAITOS	46
Käyttötalous.....	47

JOHDANTO

Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Suomen taloudellinen tila on hyvin huolestuttava niin kansantalouden kuin julkisen talouden osalta. Bruttokansantuotteen volyymi laski 1,0 % vuonna 2023 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Bruttokansantuote asukasta kohden laski jälleen finanssikriisin aikaisen, vuoden 2008 tason, alapuolelle. Yhden prosentin miinusta voi suhteuttaa esimerkiksi erittäin poikkeukselliseen koronavuoteen 2020, jolloin BKT:n volyymi putosi lopulta ”vain” 2,4 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli seitsemään miljardiin euroon vuonna 2023. Kehitys oli rumaa. Julkisen sektorin tulojen ja menojen erotus eli nettoluotonotto kasvoi rajusti mutta odotetusti vuodesta 2022. Nettoluotonotto painui viime vuonna noin 7 miljardiin euroon, mikä bruttokansantuotteeseen suhteutettuna lähentelee EU:n liiallisen alijäämän viitearvoja. Tulojen ja menojen epätasapainoa aiheuttivat Tilastokeskuksen mukaan arvonlisäveron ja muiden tuoteverojen alentuneet kertymät, maksettujen palkkojen kasvu sekä hyvinvointialueisiin liittyvät menot.

Paikallishallinnon muiden kuin sote-palvelujen järjestäjien rahoitusjäämä painui viime vuonna yllättäen reippaalle miinukselle. Sektorin nettoluotonannon oli ennakoitu pysyvän lähellä tasapainoa, mutta nyt tilastot osoittivat 1,4 miljardin euron alijäämää. Suuri epätasapaino herättää kummastusta varsinkin, kun helmikuussa julkaistut kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidon mukaiset tilinpäätösarviot vuodelta 2023 olivat kertaluonteisten verohäntien myötä vahvat. Verohäntien poistamisen jälkeenkin kuntasektorin talouden tasapainon olisi voinut kuvitella asettuvan lähelle tasapainoa. Hyvinvointialueiden alijäämä oli ennakkolukujen mukaan 1,6 miljardia euroa. Summa vastasi varsin hyvin ennusteita sekä alkuvuonna raportoituja hyvinvointialueiden tilinpäätösarvioita.

Yhteensä kuntien ja hyvinvointialueiden kansantalouden tilinpidon mukainen alijäämä nousi viime vuonna kolmeen miljardiin euroon. Alijäämä kasvoi peräti 2,6 miljardilla eurolla vuodesta 2022. Kasvu on poikkeuksellisen suurta, sillä koskaan

aikaisemmin, ainakaan 1975 alkavan tilaston mukaan, paikallishallinnon alijäämä ei ole kasvanut näin paljon. Yhden kerran aikaisemmin, vuonna 2019, paikallishallinnon alijäämä on kuitenkin yltänyt kolmeen miljardiin euroon. Tuo vuosi oli viimeinen niin sanottu kiky-vuosi, jolloin kuntasektorin tuloihin kohdistui useita leikkauksia ja verokorttiuudistuksen aiheuttamia jaksotusmuutoksia.

Kuntien talous ei koko julkisen talouden viitekehyksessä ollutkaan vuonna 2023 niin vahva kuin odotettiin. Itse asiassa kuntahallinto ei täyttänyt viime vuonna edes hallituksen kuntien talouden tilalle asettamaa rahoitusasematavoitetta. Hallituskauden edetessä tavoitteen saavuttaminen vain vaikeutuu.

BKT:n supistuminen viime vuonna vaikutti nimittäin saman tien myös talousnäkyymiin. Viimeisimmissä suhdanne-ennusteissa BKT:n kasvua kuluvalle vuodelle on jo pienennetty. Heikompi taloudellinen lähtölava kuluvaan vuoteen on pitkittämässä taantumaa ja painaa myös tämän vuoden talousennusteet miinukselle. Talouskasvun puute kiteytyy erityisesti vienti- ja investointikysynnän jatkumiseen heikkona.

Kevään 2024 kehysriihen lähtökohdat olivat vaikeat, mutta hallituksen tahtotila päättää uusista säästöistä oli ainakin julkisuuskuvan mukaan yksituumaista. Yhteistä tilannekuvaa pohjusti myös hallituksen eduskuntaryhmien puheenjohtajista muodostuva työryhmä, joka oli neuvotellut säästötarpeen mittaluokasta ja sopeutuskeinoista jo helmikuun alusta lähtien.

Kehysriihineuvottelut sujuivat lopulta varsin ripeästi. Kehysriihi-infosta välittyneiden tietojen mukaan neuvottelutulos onnistui myös julkisen sektorin tulojen ja menojen epätasapainon pienentämisessä. Arvio vuoden 2025 budjettitalouden epätasapainosta oli kutistunut kehysriihessä 12,9 miljardista eurosta 10,8 miljardiin euroon. Päätökset siis hillitsevät velkaantumista, mutta julkisen talouden iso kuva pysyy kehysriihenkin jälkeen yhä raskaasti alijäämäisenä. Talouden kasvuvauhtiin kehysriihipäätöksillä on vain välillinen vaikutus.

Kehysriihen päätökset olivat kuntakentälle helpotus. Ensitietojen perusteella näyttää, että kuntien talous säästyi mittavilta kehysriihileikkauksilta. Hallitus kohteli kuntien toiveita ainakin valtionosuusasioissa suotuisasti, kun kehysriihessä tehdyllä päätöksellä kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään 277 miljoonan euron lisäys vuodesta 2025 lähtien. Lisäyksellä kompensoidaan osa sote-uudistuksen loppulaskuun liittyvästä noin 400 miljoonan euron valtionrahoituksen leikkauksesta. Tämä on huomattava kädenojennus kunnille. Valtionosuuksien lisäys ei kuitenkaan poista kunnilta viime vuoden aikana syntynyttä valtavaa painetta menojen kasvun hillintään.

Budjettiriihimateriaalit kertovat, että hallituksen kehysriihipäätökset vahvistavat kuntataloutta kokonaisuutena yhteensä noin 130 miljoonalla eurolla. Tähän lukuun kannattaa suhtautua varauksellisesti, sillä arvio ei sisällä kaikkia hallituksen toimia. Todella monet kehysriihessä päätetyt leikkaukset tulevat edellyttämään kunnilta myös omarahoitusosuuden kasvattamista, jos palveluja ei haluta leikata kokonaan pois. Lisäksi vaimea talouskasvu saattaa paisuttaa esimerkiksi sosiaaliturvaan tehtyjen leikkausten kustannusvaikutuksia kunnille. Paljon odotuksia on pistetty myös sille, että ministeriöt onnistuvat vähentämään lakisääteisiä velvoitteita ja normeja. Jos näissä odotuksissa epäonnistutaan, kunnille jää käteen vain normien keventämistä vastaavat valtionosuuksien leikkaukset.

Valtionosuuksien 277 miljoonan euron kasvattamisen ohella muita kuntien kannalta tärkeitä kehysriihipäätöksiä ovat muun muassa ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentäminen, kunnallisverotuksen efektiivisyyden parantaminen karsimalla kuntien verovähennyksiä, kuntien normien purun edistäminen, kuntatyönantajien sairausvakuutusmaksujen kiristäminen, kuntien kotoutumiskorvausten leikkaus, valtionavustusten leikkaus erityisesti opetustoimen ja kulttuurin alalla ja suoraan yhteisöverosta tehtävä suurten puhtaan siirtymän investointien verohyvitys. Vihreän siirtymän hankkeille myönnettävä verohyvitys on todella huomattava verotuki, sillä hanketta kohden verotukea voidaan myöntää jopa 150 miljoonaa euroa aikaisintaan vuodesta 2028 lähtien. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että myös tuleva hallitusohjelma

sisältää kirjauksen valtion veroperustemuutosten korvaamisesta kunnille.

Kehysriihen uudet sopeutus päätökset jakaantuivat melko tasan menosäästöjen ja veronkiristysten suhteen. Uusia menosäästöjä haettiin erityisesti hyvinvointialueiden toiminnasta ja asiakasmaksujen korotuksista, mutta myös kuntien ja valtion palveluista, kehitysyhteistyömäärärahoista sekä sosiaaliturvaan tehtävistä useista muutoksista. Joitakin säästöjä saatiin kasaan myös niin, että jo hallitusohjelmassa linjattua säästöä aikaistetaan. Näin kävi muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusten leikkauksille. Kaikkineen lisäleikkausten kohteet jatkoivat pitkälti samaa, jo hallitusohjelmassa valittua linjaa. Esimerkiksi yritystukien leikkaukset ovat vain kosmeettisia. Neljän miljardin euron investointipakettiin ei tehty muutoksia. Sopeutus päätösten kylkeen laadittiin myös kasvupaketti, jonka päätoimet keskittyivät vihreän siirtymän tukemiseen sekä T&K-rahoituksen kasvattamiseen.

Kehysriihessä päätettiin lopulta yllättävän tuntuista veronkiristyksistä. Näistä ehdottomasti merkittävin on yleisen arvonlisäverokannan korottaminen Euroopan kärkikastiin syyskuun alusta lähtien. Yleisen arvonlisäverokannan nosto 1,5 prosenttiyksiköllä tuo valtiolle huomattavasti veroeuroja, mutta se samalla iskee huomattavan kiilan yritysten kilpailukykyyn sekä kansalaisten ostovoimaan. Arvonlisäverokannan korotus tulee näkymään myös esimerkiksi julkisten palveluiden asiakasmaksuissa. Muita veronkiristyksiä tehtiin eläkeläisten ja suurituloisten tuloverotukseen, kotitalousvähennykseen sekä muun muassa makeisten, ajoneuvojen, tupakan sekä joidenkin muiden hyödykkeiden verotukseen.

Suomen hajanainen kuntarakenne, väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku ovat johtaneet kuntakentän eriytymiseen, joka uhkaa edelleen kiihtyä tulevina vuosina, jos väestörakenteen muutos jatkuu ennustetun kaltaisena. Eriytymiskehitys vaikeuttaa kuntien lakisääteisten tehtävien toteutusta taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväällä tavalla. Se myös vaikeuttaa kuntatalouden ohjausta sekä kunnille annettavien tehtävien ja veloitteiden vaikutusten arviointia. Ongelmat työvoiman saatavuudessa, kaupungistuminen sekä syntyvyyden pieneneminen edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja niin

kunnissa kuin valtakunnallisestikin. Esimerkkinä tästä voidaan nähdä vuodesta 2025 voimaan astuva TE-uudistus. Uutta lakisääteistä tehtävää koskeva lainsäädäntö velvoittaa kuntia järjestämään palvelut yhteistyössä leveämpien hartioiden saavuttamiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi

Eriytymiskehitys on johtanut kuntien toiminnan ja talouden näkökulmasta hyvin erisuuntaisiin ja -asteisiin muutospaineisiin. Suurissa ja kasvavissa kunnissa investointipaineet ovat kovat, kun taas pienenevien lapsi- ja nuorisoiäluokkien kunnissa varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden tarve

laskee ja haasteena on sopeuttaa sekä palveluverkkoa että toimintaa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta. Kuntaliitto on ilmaissut huolensa siitä, että kehysriihilinjaukset eivät tuoneet uutta linjausta ensi vuoden alusta käynnistyvään TE-palvelu-uudistukseen. TE-palvelut on siirrettävä kunnille kustannusneutraalisti, mutta tämä ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole toteutumassa. Tämän hetken tietojen mukaan työllisyyden edistämiseen ja kotoutumiseen liittyviä rahoja pikemminkin leikataan kuin lisätään, samalla kun nämä palvelut siirtyvät valtiolta kuntien tehtäväksi. Edelleen uudistuksen myötä kuntien kustannuksien pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta (ns. sakkomaksut) pelätään jopa tuplaantuvan.

Haminan kaupungin kehitys

Haminan kaupungin talous on ajautunut rakenteelliseen epätasapainoon ja olisi ilman merkittäviä kertaeriä ollut kahtena tilikautena peräkkäin raskaasti alijäämäinen (noin 6 miljoonaa euroa sekä tilikaudella 2022 että 2023).

Haminan kaupungin taloussuunnitelma vuosille 2024—2026 on noin 20 miljoonaa euroa alijäämäinen siitä huolimatta, että kunnallisveroprosenttia korotettiin 1,0 prosenttiyksiköllä 9,4 prosenttiin. Kaupungin talous ajautuu syvään epätasapainoon vuodesta 2024 alkaen, kun vuosina 2022 ja 2023 talouden tasapainottaneita massiivisia kertaeriä ei enää toteudu.

Ilman veronkorotusta peruskaupungin vuosikate (pl. vesiliikelaitos) olisi ollut negatiivinen vuodesta 2024 alkaen. Veronkorotuksen ansiosta toiminnasta kertyvää tulo-rahoitusta mittaava vuosikate on noin 3 miljoonaa euroa vuonna 2024, mutta viimeisenä suunnitelmavuotena 2026 vuosikate on enää 1,3 miljoonaa euroa. Investoinnit joudutaan rahoittamaan lähes kokonaisuudessaan velkarahalla.

Kaupunginhallitus päätti 5.2.2024 käynnistää selvitykset välttämättömistä talouden sopeuttamistoimenpiteistä kaupungin talouden saattamiseksi kestäväälle uralle. Sopeuttamistarve seuraavien vuosien aikana on noin 10 miljoonaa euroa. Sopeuttamisen mittakaava on todella suuri, yli

20 prosenttia nettomenoista. Talouden tasapainottaminen on haastavaa, mutta ei mahdotonta. Tarvitaan huolellista valmistelua, tosiasioiden tunnustamista ja päätöksentekokykyä.

Sopeuttamistoimenpiteissä onnistuminen on välttämätöntä. Toimenpiteitä on edistettävä suunnitelmallisesti ja viivytyksettä, sillä ilman tasapainottamista kaupungin taseeseen kertyneet ylijäämät on syöty 3 vuodessa. Lisäksi ilman tasapainottamista kaupunki velkaantuu merkittävästi, sillä tulo-rahoitusta mittaava vuosikate ei riitä mitenkään kattamaan vuosittaisia investointimenoja.

Kaupungin lisäksi konsernin talouden tasapainoa haastavat Haminan Energia-konsernin kannattavuuteen liittyvät seikat. Ukrainan sota ja poliittinen tilanne ovat vaikuttaneet merkittävästi energia-toimialaan ja Haminan Energia Oy:n konserniin. Haminan LNG:n kaupallinen menestyminen ja terminaaliyhtiön kannattavuuden turvaaminen on myös kaupunkikonsernin kannalta välttämätöntä. Haminan Energia Oy:n ja sen konsernin omaa pääomaa on pystyttävä vahvistamaan ilman kaupungin vastuiden kasvattamista.

Haminan kaupunki käynnisti yhdessä Virolahden kunnan kanssa kuntaliitosselvityksen alkusyksystä 2023. Selvitys ja yhdistymisesitys etenevät toukokuun

alkupuolella molempien kuntien valtuustojen päätettäväksi. Kuntaliitos tuo toteutuessaan merkittäviä synergiahyötyä ja parantaa kuntien edellytyksiä tuottaa palveluita kustannustehokkaasti. Molemmissa kunnissa on mittavat haasteet talouden tasapainottamiselle, eikä mahdollinen kuntaliitos tietenkään yksin likimainkaan ratkaise kuntien sopeutushaasteita. Näköpiirissä kuitenkin on, että kuntaliitos on lähivuosina väistämätön, joten se kannattaisi tehdä vapaaehtoisesti ja tulevaisuutta ennakoiden tämän selvityksen pohjalta. Molemmat kunnat ovat tehneet laaja-alaisesti jo aiemmin yhteistyötä ja monet järjestelmät ovat jo nyt yhtenevät, joten valmiudet kuntaliitokselle ovat tässäkin mielessä erinomaiset.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat soteuudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva 2010-luvulla alkaneen ja edelleen kiihtyvän syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kuntatalouden kestävyys ja jokaisen yksittäisen kunnan kannalta on välttämätöntä, että kasvatus- ja koulutuspalveluiden aleneva palvelutarve huomioidaan ennakoivasti palveluverkko- ja henkilöstösuunnittelussa ja että näiden palveluiden mitoittamisessa onnistutaan niin, että palvelut järjestetään kulloinkin kustannustehokkaasti ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Haminan tilanne kasvatus- ja koulutuspalveluiden alenevan palvelutarpeen osalta ei poikkea muista kunnista, päinvastoin. Lukuvuoteen 2029-2030 tultaessa esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä vähenee yli 500:lla. Koska ikäluokkakohtainen valtionosuus painottuu sote-uudistuksen jälkeen vuodesta 2023 lähtien täysin 0-15 -vuotiaisiin, oppilasmäärän pienentyessä jo ennestään negatiiviset valtionosuudet pienentyvät vähintään 0,5 miljoonaa vuosittain, eli kaupunki maksaa tämän verran lisää valtiolle joka vuosi. Tämä lisää talouden sopeuttamistarvetta entisestään.

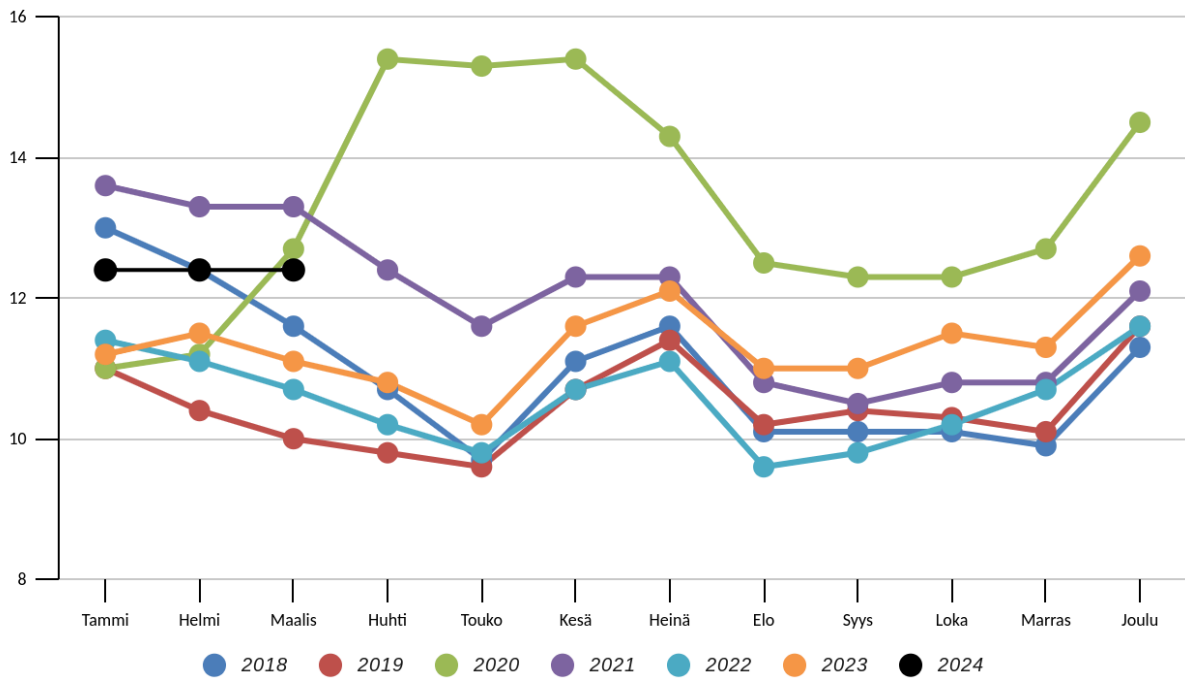
Investointipaineet ovat huomattavasti tulorahoituksen tasoa suuremmat ja investointeja on arvioitava

huolella. Todennäköistä on, että kaupungin viime vuosina merkittävästi pienentynyt lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi. Tätä kehitystä on pyrittävä hillitsemään. Vaikka korkojen nousu onkin ainakin toistaiseksi pysähtynyt, nykyinen korkotaso tulee rasittamaan kaupungin taloutta merkittävästi.

Haminan väestön väheneminen perustuu luonnolliseen väestön vähenemiseen ja muuttotappioon maan sisäisessä muuttoliikkeessä. Viime vuonna nettomaahanmuutto Haminaassa oli peräti 282 asukasta ja riitti melkein paikkaamaan väkiluvun vähenemisen, sillä vuonna 2023 väkiluku pieneni vain 20 asukkaalla. Kaupungin on palvelutuotannossaan pystyttävä vastaamaan maahanmuuttajien palvelutarpeeseen. Edelleen kuntien välistä nettomuuttoa Haminaan on pyrittävä vahvistamaan panostamalla kaupungin veto- ja pitovoimatekijöihin. Väkiluvun väheneminen on leikannut verotulokehitystä keskimäärin vähintään 0,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Mikäli väestökehityksen osalta ei tapahdu käännettä parempaan, niin kehitys tulee jatkumaan samanlaisena myös lähivuosina, sillä luonnollinen väestönlisäys on negatiivinen pitkälle tulevaisuuteen. Elinkeinoelämän edellytyksiin on edelleen kiinnitettävä huomiota positiivisen työpaikkakehityksen jatkumiseksi. Myös vetovoimaisten palveluiden ja tapahtumien sekä asuinalueiden kehittämistä on jatkettava ja markkinoinnissa onnistuttava.

Haminan kaupungin asukasluku helmikuun 2024 lopussa oli 19 496. Alkuvuodesta kuntien välinen nettomuutto oli -18 asukasta, mutta nettomaahanmuutto edelleen + 14 positiivinen. Ennusteiden mukaan väkiluku jatkaa edelleen laskuaan ikärakenteen ja syntyvyyden kansallisesti alentuneen trendin seurauksena.

Työttömyysaste maaliskuun lopussa oli 12,4 % (edellisenä vuonna 11,1 %). Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä (114) on kasvanut hieman vuoden takaisesta (91). Pitkäaikaistyöttömien määrä (356) on kasvanut 72 hengellä edellisvuodesta.

Työttömyysasteen kehitys Haminassa, lähde: ELY-keskus, työttömyyskatsaukset

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimintatuotot ovat kokonaisuudessaan toteutuneet talousarvion mukaisesti. Muiden toimintatuottojen heikko toteutuma johtuu siitä, että osa vuokrista laskutetaan ensimmäisen kerran vasta huhtikuussa.

Tukien ja avustusten korkea toteutumaa selittää

viime vuoden puolella saatujen hankerahojen tulouttaminen kuluvalle vuodelle. Toimintakulut ovat pysyneet talousarvion raamissa ja henkilöstökustannukset ovat ajankohtaan nähden toteutuneet budjetoidusti.

Tuloslaskelma (sisäiset ja ulkoiset erät, ilman vesiliikelaistosta)

	Tilinpäätös 2023	Toteutunut 31.3. 2023	Tp:stä 2023	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.3. 2024	Ta:sta	Talousarvio- muutos- esitys I	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	30 985 475	7 812 316	25,21 %	32 760 300	7 893 642	24,10 %	-617 300	32 143 000
MYYNTITUOTOT	7 940 745	1 972 117	24,84 %	8 600 000	2 296 045	26,70 %	-115 000	8 485 000
MAKSUTUOTOT	742 433	247 340	33,31 %	818 700	326 439	39,87 %	-120 000	698 700
TUET JA AVUSTUKSET	2 125 926	1 316 059	61,91 %	1 772 300	696 869	39,32 %	-300 000	1 472 300
MUUT	20 176 372	4 276 801	21,20 %	21 569 300	4 574 288	21,21 %	-82 300	21 487 000
TOIMINTATUOTOT VALM.OMAANK.	310 128			381 500	46 938	12,30 %		381 500
TOIMINTAKULUT	-80 504 249	-18 781 178	23,33 %	-80 238 600	-19 530 931	24,34 %	-650 400	-80 889 000
HENKILÖSTÖKULUT	-37 810 101	-8 308 495	21,97 %	-38 158 700	-8 751 020	22,93 %	-317 700	-38 476 400
PALKAT JA PALKKIOT	-30 261 979	-6 811 018	22,51 %	-30 318 800	-7 023 156	23,16 %	-292 700	-3 324 500
HENKILÖSIVUKULUT	-7 548 122	-1 497 478	19,84 %	-7 839 900	-1 727 864	22,04 %	-25 000	-7 864 900
ELÄKEKULUT	-6 501 466	-1 220 257	18,77 %	-6 672 600	-1 540 239	23,08 %	-22 200	-6 694 800
MUUT	-1 046 655	-277 220	26,49 %	-1 167 300	-187 626	16,07 %	-2 800	-1 170 100
HLÖSIVUKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-19 227 598	-4 643 258	24,15 %	-18 796 300	-5 035 660	26,79 %	-370 000	-19 166 300
AINEET, TARV. JA TAV.	-5 786 536	-1 797 002	31,05 %	-5 711 700	-1 680 140	29,42 %	-5 000	-5 716 700
AVUSTUKSET	-3 102 328	-671 485	21,64 %	-3 092 500	-708 181	22,90 %		-3 092 500
MUUT	-14 577 686	-3 360 938	23,06 %	-14 479 400	-3 355 930	23,18 %	42 300	-14 437 100
TOIMINTAKULUT								
TOIMINTAKATE	-49 208 646	-10 968 863	22,29 %	-47 096 800	-11 590 351	24,61 %	-1 267 700	-48 364 500
VEROTULOT	57 304 719	21 570 292	37,64 %	52 489 000	13 853 735	26,39 %		52 489 000
VALTIONOSUUDET	2 513 806	616 149	24,51 %	-3 100 000	-849 242	27,39 %	-297 000	-3 397 000
RAHOITUST. -JA -KULUT	952 784	171 375	17,99 %	614 000	2 516	0,41 %	955 000	1 569 000
KORKOTUOTOT	463 617	126 864	27,36 %	324 000	315 148	97,27 %		324 000
MUUT	1 565 561	115 047	7,35 %	1 644 000	203 687	12,39 %	955 000	2 599 000
RAHOITUSTUOTOT								
KORKOKULUT	-1 017 151	-66 950	6,58 %	-1 348 000	-309 322	22,95 %		-1 348 000
MUUT	-59 243	-3 586	6,05 %	-6 000	-206 996	3 449,94 %		-6 000
RAHOITUSKULUT								
VUOSIKATE	11 562 663	11 388 952	98,50 %	2 906 200	1 416 658	48,75 %	-609 700	-2 296 500
POISTOT JA ARVONAL.	-7 594 014	-1 887 273	24,85 %	-8 611 000	-2 071 297	24,05 %	-324 900	-8 935 900
TILIK. YLI- (ALIJÄÄMÄ)	3 968 649	9 501 680	239,42 %	-5 704 800	-654 639	11,48 %	-934 600	-6 639 400

Henkilöstösuunnitelma

Pvm	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä
1.1.2022	611	113	40	764
31.12.2022	625	152	46	823
31.1.2023	611	112	44	767
28.2.2023	611	116	47	774
31.3.2023	612	118	44	774
31.12.2023	612	147	38	797
31.1.2024	614	173	44	831
29.2.2024	612	169	43	824
31.3.2024	612	180	39	831

Maaliskuussa 2024 oli vakituisia työntekijöitä 612 ja määräaikaisia 180.

Verotulot

Yhteenveto TILIVUOSI	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verolaji						
Kunnallisvero	77 533	74 701	37 278	38 321	40 072	41 138
<i>Muutos%</i>	4,5%	-3,7%	-50,1%	2,8%	4,6%	2,7%
Yhteisövero	14 467	20 238	11 897	6 376	5 608	5 674
<i>Muutos%</i>	69,6%	39,9%	-41,2%	-46,4%	-12,0%	1,2%
Kiinteistövero	6 763	7 304	7 732	7 792	7 793	7 793
<i>Muutos %</i>	8,9%	8,0%	5,9%	0,8%	0,0%	0,0%
Verotuloksi kirjattava	98 763	102 244	56 907	52 489	53 473	54 605
<i>Muutos %</i>	10,7%	3,5%	-44,3%	-7,8%	1,9%	2,1%

Taulukon luvut talousarviokirja 2024.

Kunnallis- ja yhteisöverotulot leikkautuivat sote-uudistuksen seurauksena merkittävästi. Kaikkien kuntien tavoin Haminan kunnallisveroprosentti pieneni 12,64 %-yksikköä 8,36 %:iin. Yhteisöverotulojen kuntaryhmän jako-osuutta pienennettiin 33,76 prosentista 23,91 prosenttiin.

Vuodelle 2024 kunnallisveroprosenttia korotettiin Haminassa ensimmäistä kertaa 10 vuoteen.

Kaupungin talouden epätasapainosta johtuen tämä oli välttämätöntä. Nykyinen kunnallisveroprosentti 9,4 % on koko maan keskiarvoon nähden verrattain korkea.

Kuntaliiton 2.2.2024 julkaisema veroennuste oli budjetoitua hieman positiivisempi erityisesti kunnallisverojen osalta. Ennusteeseen liittyy kuitenkin epävarmuutta. Verohallinnon ennakkotietojen mukaan haminalaisten palkkasumma olisi kasvanut 3,3 % edellisvuodesta, mutta palkkasumman kehitys jäisi edelleen jälkeen maan keskiarvosta (+4,7%).

Valtionosuudet

Sote-uudistuksen seurauksena kunnallis- ja yhteisöverotulojen tavoin myös kuntien valtionosuuksia leikattiin merkittävästi kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tehtävien rahoittamiseksi. Haminan valtionosuudet romahtivat viime vuonna toissa vuoden 42,8 miljoonasta eurosta 2,5 miljoonaan euroon.

Lopullisten sote-siirtolaskelmien jälkeen vuoden 2024 valtionosuuspäätöksen mukaisesti Haminan valtionosuudet ovat peräti 3,4 miljoonaa negatiiviset. Kaupunki vastaanottaa kuukausittain noin 285 000 euron laskun Valtiovarainministeriöltä. Käytännössä Haminan kaupunki maksaa valtiolle siitä, että saa järjestää lakisääteiset tehtävät kaupunkilaisille. Valtio ei osallistu lainkaan niiden kuntien peruspalvelujen rahoittamiseen, joissa valtionosuusmaksatus

sote-uudistuksen tasauserien myötä on negatiivinen, vaan kunnat rahoittavat täysimääräisesti kaikki lakisääteiset tehtävät omilla verotuloillaan. Tämä on kestämaton tilanne. Haminan kaupunki on jättänyt Valtiovarainministeriölle vuoden 2024 valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus huomioiden vuodelle 2024 myönnetty valtionosuus (ilman kotikuntakorvauksia) eroaa vuodelle 2024 budjetoidusta - 3 100 000 €:n valtionosuudesta noin - 297 000 €, eli valtionosuuspäätöksen mukaan kunta maksaa valtionosuutta valtiolle tämän verran enemmän. Kokonaisuudessaan kaupunki maksaa valtionosuuksia valtiolle 3,4 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Investointien toteutuma maaliskuun lopussa on 17,10 %.

Merivesilaitoksen SVOP-sijoitus sekä kiinteistöpalvelujen peruskorjauksia ja aluepalvelujen investointeja on tehty alkuvuodesta.

Tulosennuste

Kaupungin vuoden 2024 talousarvio oli noin 5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alkuvuoden aikana ennuste ei ole parantunut. Maaliskuun osavuositarkistukseen on tehty useita määrärahatarkistuksia.

Toimintatuottoja on tarkistettu 617 300 euroa pienemmiksi ja toimintakuluja 650 400 euroa suuremmiksi. Suurimpina tulosvaikutteisina tarkistustuksia toimintatulojen osalta on kasvatus- ja koulutuspalveluiden hanketuloja tarkistettu 300 000 € pienemmiksi sekä kotikuntakorvauksia 275 000 € pienemmiksi budjetoitavirheestä johtuen. Myös päiväkotien maksutuottoja on tarkistettu 120 000 € talousarviota pienemmiksi.

Toimintamenojen osalta henkilöstömenoja on tarkistettu 370 000 € suuremmiksi. Eläinlääkintähuollon osuus on 165 000 €, jota vastaava osuus kertyy toimintatuottoina naapurikunnilta. Palvelujen ostojen määrärahaa on kasvatettu 370 000 €, josta 100 000 € kohdistuu perusopetuksen palveluostoihin kunnilta, 120 000 € yksityisen päivähoidon maksuosuuksien tarkistukseen sekä 150 000 € Neuvottoman koulun B-osan purkukustannuksiin. Valtionosuuksia on tarkistettu 297 000 euroa pienemmiksi valtionosuuspäätöksen mukaisesti.

Rahoitustuottoihin on lisätty vajaa 1 miljoonaa euroa osinkotuloihin, sillä Kymenlaakson Sähkö Oy:ltä esityksen mukaan saatava osinko toteutuu budjetoitua suurempana. Tilikauden poistoja on tarkistettu 324 900 euroa suuremmiksi Linnoituksen uimahallin siirryttyä kaupungin taseeseen yhtiön purkamisen jälkeen.

Näillä muutoksilla tarkistettu talousarvio on 6,3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Helmikuun veroennuste

oli hieman budjetoitua positiivisempi, mutta siihen liittyy epävarmuutta, jonka vuoksi verotuloja ei ole tarkistettu lisätalousarviossa ylöspäin. Kaikilla tulosalueilta odotetaan tiukkaa menokuria ja tarkkaa taloudenpitoa.

Viime vuosien kaltaisia määrärahaylityksiä ei tulosalueilta loppuvuoden aikana saa enää tulla.

STRATEGINEN OHJAUS

Haminan kaupungin organisaatio

Operatiivinen hallinto

Kaupungin operatiivinen organisaatio muodostuu Strategisen johtamisen, Hyvinvoiva haminalaisen ja Vetovoimaisen Haminan palvelualueista sekä vesiliikelaitoksesta. Palvelualueet on jaettu tulosalueiksi, joille on muodostettu yksi tai useampia tulosityksiköitä.

Palvelualueille muodostettujen tulosalueiden palveluista vastaa yksi tai useampi valiokunta. Tilivelvolliset on esitetty kunkin määrärahan kohdalla.

Strategisesta johtamisesta vastaa kaupunginjohtaja yhdessä hallintojohtajan, osallisuusjohtajan ja talousjohtajan kanssa. Hallintojohtaja johtaa hallinto- ja henkilöstöpalveluita, osallisuusjohtaja viestintää ja tietohallintoa ja talousjohtaja talouspalveluita.

Hyvinvoiva haminalainen koostuu kasvatusta- ja koulutuspalveluista sekä hyvinvoinnin edistämisestä.

Perusopetusta, lukio-opetusta, kansalaisopistoa ja nuorisopalveluita johtaa opetuspäällikkö, varhaiskasvatusta (ml. opetuksen ja varhaiskasvatuksen tuki) varhaiskasvatuspäällikkö ja hyvinvoinnin edistämistä (ml. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut) osallisuusjohtaja yhdessä osallisuus- ja hyvinvointipäällikön kanssa.

Vetovoimainen Hamina koostuu elinkeino- ja vetovoimapalveluista, kaupunkisuunnittelusta, kaupunkikehityspalveluista ja ympäristön ja rakentamisen valvonnasta. Elinkeinoja vetovoimapalveluita sekä kaupunkisuunnittelua johtaa elinvoimajohtaja, alue- ja kiinteistöpalveluita kiinteistöpäällikkö ja rakennusvalvontaa, ympäristön- ja terveydensuojelua sekä ruoka- ja puhtauspalveluita ympäristöpäällikkö.

Haminan Vesi liikelaitosta johtaa toimitusjohtaja.

Kaupunkistrategia Hamina

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uudistetun strategian vuonna 2022.

Uudessa strategiassa on tiivistetty aiempaa visiota; Maailmanluokan pikkukaupunki Hamina on satama hyvälle elämälle ja yrittämiselle ja pitäytytty vanhoissa, hyväksi todetuissa arvoissa. Strategiaan lisättiin uutena elementtinä palvelulupaus. Aiemmat yhdeksän strategista tavoitetta korvattiin neljällä strategisella painopisteellä:

Elinvoimainen ja kasvava
Hamina Osaava ja oppiva
Hamina Hyvinvoiva
Hamina Viihtyisä ja toimiva Hamina

Kaupunkistrategia on nähtävillä kaupungin verkkosivuilla:

<https://www.hamina.fi/app/uploads/sites/2/2023/11/Haminan-kaupungin-strategia-1.pdf>

Luvussa 2.3. on esitetty kaupungin strategiaan kirjatut strategiset painopisteet ja tavoitteet. Kaupunkistrategian toteutumista arvioidaan talousarvioon kirjattujen strategisten mittareiden avulla. Strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi valiokunnat hyväksyvät valiokunnille yhteiset vuosittain määriteltävät toimenpiteet, jotka kirjataan valiokuntien käyttösuunnitelmiin. Valiokunnat seuraavat toimenpiteiden toteutumista osavuositarkastusten ja toimintakertomuksen aikataulun mukaisesti.

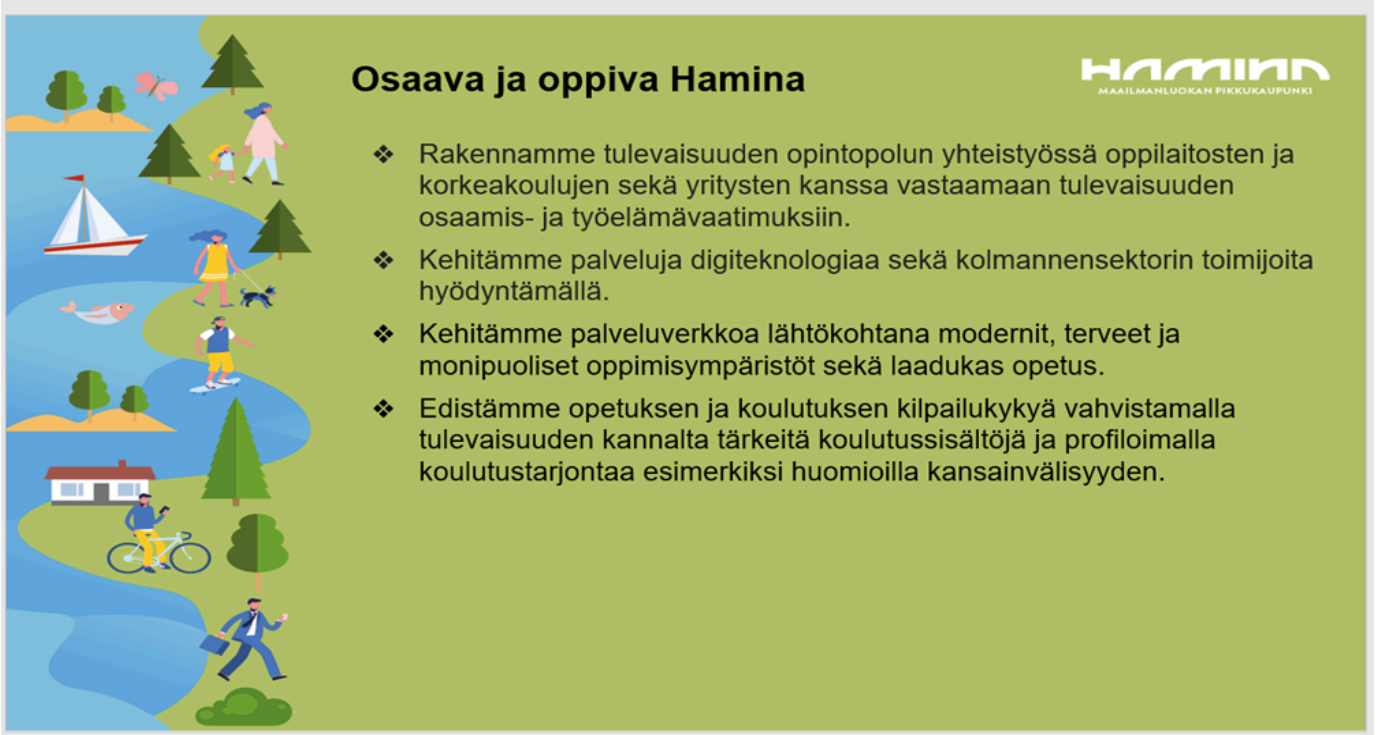

Elinvoimainen ja kasvava Hamina

HAMINA
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

- ❖ Kehitämme Haminasta entistä monipuolisemman kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakaupungin ja lisäämme kaupungin tunnettuutta Suomen festivaalikaupunkina.
- ❖ Mahdollistamme satamasidonnaisen teollisuuden kasvun kehittämällä alueen kaavoitusta ja houkuttelemalla alueelle kansainvälisiä yrityksiä.
- ❖ Hyödynnämme meren läheisyyden ja saaristoluonnon mahdollisuudet matkailun, virkistyskäytön sekä yritystoiminnan kehittämisessä.
- ❖ Kehitämme Tervasaaresta monimuotoisen ja elämää täynnä olevan kaupunkialueen.
- ❖ Vastaamme monipaikkaisuuden tuomaan kysyntään lisäämällä ekologista ja monimuotoista asumista sekä tonttitarjontaa.
- ❖ Huolehdimme tasapainoisesta kasvusta. Haminan vahva talous turvaa elinvoiman.

Strateginen painopiste		Elinvoimainen ja kasvava Hamina	
Mittari	Lähtötaso Vuoden 2023 tilanne	Toteuma 31.3.2024	
Haminan nettomuutto on positiivinen (viimeinen vuosi ja viiden vuoden trendi)	Kuntien välinen nettomuutto vuoden lopussa oli -112 asukasta. (Nettomaahanmuutto +282 asukasta).	Kokonaisnettomuutto +2	
Kaupungin ja kaupunkikonsernin lainakanta euroa/asukas pienenee (vähintään viiden vuoden trendi)	Lainakanta vuonna 2023: Kaupunki 3.987 €/asukas Konserni €/asukas	Arvioidaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä.	
Uudet sijoittumiset/satamasidonnaiset hankkeet -> euromäärä ja työpaikat ns. putkessa olevien hankkeiden osalta, trendin seuraaminen	Putkessa 6 MRD€ hankkeita, 5 000 suoraa työpaikkaa. Taso pysynyt samana.	Arvioidaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä.	
Tilikauden ylijäämä vähintään yksi miljoonaa euroa	Tilikauden 2023 ylijäämä 3,7 milj. €.	Arvioidaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä.	
Työttömien määrä pienenee	Työttömien määrä lisääntyy. Vuoden 2023 lopussa oli 72 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin.	Työttömien osuus työvoimasta pysynyt samana 12,4 %.	

Osaava ja oppiva Hamina

Hamina
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

- ❖ Rakennamme tulevaisuuden opintopolun yhteistyössä oppilaitosten ja korkeakoulujen sekä yritysten kanssa vastaamaan tulevaisuuden osaamis- ja työelämävaatimuksiin.
- ❖ Kehitämme palveluja digiteknologiaa sekä kolmannensektorin toimijoita hyödyntämällä.
- ❖ Kehitämme palveluverkkoa lähtökohtana modernit, terveet ja monipuoliset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus.
- ❖ Edistämme opetuksen ja koulutuksen kilpailukykyä vahvistamalla tulevaisuuden kannalta tärkeitä koulutussisältöjä ja profiloimalla koulutustarjontaa esimerkiksi huomioilla kansainvälisyyden.

Strateginen painopiste		Osaava ja oppiva Hamina	
Mittari	Lähtötaso Vuoden 2023 tilanne	Toteuma 31.3.2024	
Kasvatus- ja koulutuspalveluiden yhteistyön määrä ja laatu korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten ja sidosryhmien kanssa -> mittari on laadullinen: raportointi	Yhteistyö jatkunut koulutusten ja hankkeiden suunnittelun myötä. Raportointi vuoden lopussa.	Yhteistyö jatkunut työpaikkamarkkinoinnin myötä.	
Pätevän henkilökunnan määrä (nouseva trendi, tavoite 100 %)	Toteuma noin 87,5 % huomioiden kaikki ammattiryhmät, myös sijaiset. Opettajista päteviä 83,43 %.	Toteuma noin 87,5 % huomioiden kaikki ammattiryhmät, myös sijaiset. Opettajista päteviä 83,43 %.	
Modernit tilat (peruskorjatut tai uudet), nouseva trendi	Palveluverkkoselvitystyön mukaiset uudiskohteiden suunnittelu, toteutus ja kilpailutus on työn alla.	Uuden-Summan koulun ja päiväkodin rakennustyöt ovat käynnissä ja suuret hankinnat tehty. Neuvottoman koulun ja päiväkodin hankesuunnittelu käynnissä.	
Kansainvälisten palveluiden järjestäminen (englanninkieliset palvelut, nouseva trendi)	Asiakaskysely englanninkielisen varhaiskasvatus ryhmän perustamiseksi on tehty myös vuonna 2023 eikä kiinnostusta ollut tarpeeksi ryhmän perustamiseen. Palveluohjausta englannin ja venäjän kielellä, käännöstyötä on tehty.	Kaupungin nettisivuja uudistettaessa on huomioitu eri kieliryhmiä ja selkokielisiä materiaaleja lisätty. Englanninkielistä palveluohjausta on annettu.	

Hyvinvoiva Hamina

- ❖ Rakennamme kumppanuuksia ja luomme mahdollisuuksia kuntalaisten toimijuudelle, osallisuudelle ja yhteisöllisyydelle.
- ❖ Parannamme lasten ja nuorten hyvinvointia varmistamalla turvallisen polun aikuisuuteen. Päätöksiä tehtäessä huomioimme lapsivaikutukset.
- ❖ Edistämme työllisyyttä ja työllistymistä tuomalla yksilölliset palvelut lähelle asiakkaita matalalla kynnyksellä.
- ❖ Ehkäisemme syrjäytymistä ja tuemme huono-osaisten osallistumismahdollisuuksia harrastuksiin ja tapahtumiin.
- ❖ Edistämme ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä sekä luomme mielekästä arkea ja hyvinvointia.
- ❖ Huolehdimme, että hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyö hyvinvoinnin edistämässä toimii ja on tuloksellista.
- ❖ Panostamme liikunnan edistämiseen, luontoliikuntaan ja liikuntapaikkojen kehittämiseen.
- ❖ Huolehdimme henkilöstömme hyvinvoinnista ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.

Strateginen painopiste		Hyvinvoiva Hamina	
Mittari	Lähtötaso Vuoden 2023 tilanne	Toteuma 31.3.2024	
Hyte-kerroin euroina nousee	Lähtötaso 17,90 € Vuonna 2023, 19,40 €	19,40 euroa	
Henkilöstön hyvinvointi	Koko työhyvinvointikyselyn keskiarvo oli 3.	Kysely toteutetaan huhtikuussa 2024.	
Asiakaskokemuksen mittaaminen esim. hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemus paranee eri ikäryhmissä	Kuntalaiskysely "Mitä kuuluu Hamina" päättyi toukokuussa 2023. Vastaajia oli 729. 95 % koki olonsa turvalliseksi. 82 % koki voivansa hyvin/melko hyvin. 10,4 % ei kokenut voivansa hyvin.	Alkuvuodesta päätettiin, että vuonna 2024 " Mitä kuuluu Hamina" vuosittaisen kyselyn tilalla toteutetaan Kuntaliiton kysely. Vertailudata vuodelta 2020.	
Tea-viisarin pisteet nousevat (max 100 pistettä, suluissa koko maan tulos vertailuna)	Kuntajohto 74 (82) Perusopetus 67 (65) Lukiokoulutus 50 (65) Ammatillinen koulutus - (64) Liikunta 92 (72) Kulttuuri 64 (71)	Kuntajohto 74 Perusopetus 67 Lukiokoulutus 50 Ammatillinen koulutus 64 Liikunta 92 Kulttuuri 64	

Viihtyisä ja toimiva Hamina

Hamina
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

- ❖ Kehitämme asuin ympäristön toiminnallisuutta, turvallisuutta, esteettömyyttä ja estetiikkaa ekologisesti kestävästi sekä huomioimalla puunkäytön mahdollisuudet asuin ympäristön viihtyisyyden lisääjänä.
- ❖ Säilytämme historiallisen keskustan kaupunkikuvan.
- ❖ Hyödynnämme Haminan kaunista, merellistä ja rauhallista asuin-, elin- ja etätyöympäristöä kaupungin toiminnoissa sekä erityisesti markkinoinnissa.
- ❖ Kehitämme tilojen käyttöratkaisuja kestävä kehitys huomioiden ja luomme kasvualustan yrittäjyydelle, kaupunkikulttuurille, luovuudelle ja kuntalaisten toimijuudelle.
- ❖ Kehitämme asuin alueiden toiminnallisuutta ja viihtyvyyttä kuntalaisia osallistamalla.

Strateginen painopiste		Viihtyisä ja toimiva Hamina	
Mittari	Lähtötaso Vuoden 2023 tilanne	Toteuma 31.3.2024	
Pitovoima: asukastyytyväisyys paranee (vuosittainen kysely yhdessä hyvinvoinnin kanssa kaupunkilaisille)	Vastaajista suurin osa viihtyy Haminassa (yleisin arvosana 8/10)	Ei uutta tietoa.	
Elinvoimaluku (kaupat ja ravintolat - tyhjätkä liiketilat)/asukasluku x 1 000 asukasta -> vertailu muihin kaupunkiin	Selvitys on tehty, tuloksien analysointi on käynnissä. Haminan elinvoimaluku 2,51, kaikkien ka 2,43, Kotka 1,82 (2,21), Heinola 2,60 (2,09) ja Naantali 2,21	Ei uutta tietoa.	
Kaupungin omien tilojen käyttöaste (kiinteistöstrategian seuranta)	noin 19 % huoneistoalasta tyhjiillään	Noin 19 % huoneistoalasta tyhjiillään.	
Keskusta-alueen tyhjien tilojen uusiokäyttö (kaupunki, yksityiset ja Puolustusvoimat)	Selvitys on käynnissä.	Liiketilaja tyhjiillään 9,8 % kaikista liiketiloista.	

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

sis. laskennalliset erät	Sito- vuus N/B	Määrärahat 1.000 e					Tuloarviot 1.000 e				
		Ta	Ta muutok- set	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma 31.3.2024	Jäljellä	Ta	Ta muutok- set	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Jäljellä
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Kaupunginvaltuusto	B	205		205	11	194					0
Toimintakate	N	205		205	11	194					
Tarkastustoimi	B	46		46	1	45					0
Toimintakate	N	46		46	1	45					
Strateginen johtaminen	B	2 824		2 824	854	1 970	1		1	17	-16
Toimintakate	N	2 823		2 823	837	1 986					
Johdon asiantuntijapalvelut	B	3 899		3 899	921	2 978	309		309	12	297
Toimintakate	N	3 590		3 590	909	2 681					
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	B	38 455		38 455	9 156	29 299	2 429		2 429	760	1 669
Toimintakate	N	36 026		36 026	8 395	27 631					
Hyvinvoinnin edistäminen	B	3 580		3 580	852	2 728	452		452	368	84
Toimintakate	N	3 129		3 129	485	2 644					
Elinkeino- ja vetovoimapalvelut	B	7 917		7 917	1 679	6 238	1 615		1 615	453	1 162
Toimintakate	N	6 302		6 302	1 226	5 076					
Kaupunkisuunnittelu	B	1 337		1 337	479	858	8 300		8 300	1 428	6 872
Toimintakate	N	-6 963		-6 963	-950	-6 013					
Kaupunkikehityspalvelut	B	20 436		20 436	5 141	15 295	19 520		19 520	4 592	14 928
Toimintakate	N	916		916	549	367					
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	B	1 539		1 539	437	1 102	517		517	311	206
Toimintakate	N	1 022		1 022	126	896					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						52 489		52 489	13 854	38 635
Valtionosuudet	B						-3 100		-3 100	-849	-2 251
Korkotulot	B						324		324	315	9
Muut rahoitustulot	B						1 644		1 644	203	1 441
Korkomenot	B						1 348		1 348	298	1 050
Muut rahoitusmenot	B						6		6	7	-1
Satunnaiset erät	B										

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B =

bruttomääräraha/tuloarvio

Sitovuustaso käyttötalousoosassa on tulosalue siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

STRATEGINEN JOHTAMINEN

Toimielin	KAUPUNGINVALTUUSTO
Tulosalue	Kaupunginvaltuusto
Tulosyksiköt	Kaupunginvaltuusto

Tehtävä

Kaupunginvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa myös muille toimielimille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos-esitykset
TOIMINTAKULUT	-205 000		-205 000	-10 760	5,25 %	0
TOIMINTAKATE	-205 000		-205 000	-10 760	5,25 %	0

Menojen toteutumisprosentti jää pieneksi, koska ensimmäisen neljänneksen kokouspalkkiot maksetaan huhtikuussa.

Tarkastustoimi

Toimielin	TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tulosalue	Tarkastustoimi
Tulosyksiköt	Tarkastustoimi

Tehtävä

Kuntalain mukaisen tarkastuksen järjestäminen, kunnanvaltuuston päätettävien tarkastusta koskevien asioiden valmistelu, valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi sekä tilintarkastus.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset
TOIMINTAKULUT	-46 200		-46 200	-876	1,90 %	0
TOIMINTAKATE	-46 200		-46 200	-876	1,90 %	0

Toteutusprosentti jää pieneksi, koska ensimmäisen neljänneksen kokouspalkkiot maksetaan huhtikuussa

ja tilintarkastusyhteisön laskutus jaksottuu toteutuneiden tarkastuspäivien perusteella.

Strateginen johtaminen

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Strateginen johtaminen
Tulosyksiköt	Konsernijohto, Yleinen hallinto ja edunvalvontatehtävät, Viestintä, Tietohallinto
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Tehtävä

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset
TOIMINTATUOTOT	1 000		1 000	16 658	1 665,84 %	0
TOIMINTAKULUT	-2 823 900		-2 823 900	-854 220	30,25 %	0
TOIMINTAKATE	-2 822 900		-2 822 900	-837 561	29,67 %	0

Toimintakate on toteutunut budjetoidun mukaisena.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Johdon asiantuntijapalvelut
Tulosyksiköt	Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Talouspalvelut, Vaalit
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Talusojohtaja

Tehtävä

Tukea demokraattista päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista johtamista, huolehtia kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, luoda yhteistyössä ydinprosessien kanssa edellytyksiä sille, että kaupunkilaisille tuotettavat palvelut ovat vaikuttavia, tehokkaita ja taloudellisia sekä tuottaa ydinprosesseille hallinto-, talous-, henkilöstö-, omistajaohjaus-, viestintä- ja tietohallinnon palveluita. Tulosalue vastaa myös kaupungin asiointipalvelusta.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset
TOIMINTATUOTOT	308 700		308 700	12 056	3,91 %	0
TOIMINTAKULUT	-3 899 200		-3 899 200	-921 459	23,63 %	0
TOIMINTAKATE	-3 590 500		-3 590 500	-909 403	25,33 %	0

Toimintakate on toteutunut budjetoidun mukaisena.

HYVINVOIVA HAMINALAINEN

Toimielin	KASVATUS JA KOULUTUS -VALIOKUNTA
Tulosalue	Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Tulosyksiköt	Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki, Opetus- ja nuorisopalvelut, Varhaiskasvatus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Opetuspäällikkö

Tehtävä

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden ydintehtävä on tuottaa lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeiden mukaisia lakisääteisiä, laadukkaita ja monipuolisia kasvatus- ja koulutuspalveluja. Lisäksi kasvatus- ja koulutuspalvelut vastaavat Haminan kaupungin kansalaisopiston toiminnasta.

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelukokonaisuuteen kuuluu lakisääteisten palveluiden lisäksi lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia edistäviä, vapaaehtoisia palveluja. Palveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä keskeisinä periaatteina ovat lapsen ja vanhemmuuden arvostaminen, hyvän lapsuuden ja nuoruuden rakentaminen yhteistyössä huoltajien kanssa.

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden toiminta on tavoitteellista ja suunnitelmallista ja toiminnan vaikutuksia arvioidaan opetuksen laadun, yhteisöllisyyden ja osallisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki

Palveluiden kysyntä on jatkunut edelleen alkuvuonna etenkin alle 3-vuotiaiden hakemusten osalta. Vaikka syntyvyys on laskenut, kysyntään vaikuttaa perheiden tarve ja tahto varhaiskasvatuspaikan saantiin yhä varhemmin. Perheiden valinnat vaikuttavat myös yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen osuuteen. Lisäpaikkojen luomiseksi on jouduttu rekrytoimaan määräaikaista henkilöstöä ja kasvattamaan yksityisen päiväkodin palvelusetelin osuutta. Kotihoidon tuen ja Hamina-lisän maksuosuus on vastaavasti laskenut.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen tuen toteutumisen varmistaa riittävä, sitoutunut, ammattitaitoinen ja huoltajien kanssa hyvässä yhteistyössä toimiva henkilöstö. Hankeavustusten avulla on saatu jatkettua lasten tuen tarpeen varmistamiseksi mm. varhaiserityiskasvatuksen opettajien, S2-opettajan ja ryhmäohjaajien työsopimuksia.

Nepsy-valmennusta ja koulutusta on tarjottu edellisten vuosien tapaan.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hyvää yhteistyötä on jatkettu ja prosesseja selkeytetty, jotta lasten siirtyminen esikoulusta perusopetukseen olisi mahdollisimman sujuvaa.

Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulosten perusteella varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja toimintaan ollaan hyvin tyytyväisiä. Myös esihenkilöiden toimintaa on arvioitu henkilöstölle suunnatun kyselyn avulla.

Erasmushanketta on varhaiskasvatuksessa edistetty ja se mahdollistaa tulevaisuudessa vierailut Saksasta Haminaan ja meiltä vastavuoroisesti Saksaan.

Painopistealueeksi varhaiskasvatuksessa on toimintakaudella 2024-2025 valittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, sillä aihe on ajankohtainen, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelmaa

työstetään ja henkilöstölle on järjestetty koulutusta yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi. Uuden-Summan päiväkodin ja esikoulun suunnittelu etenee aikataulussa. Kalusteet on kilpailutettu ja

toimittajaksi valikoitui Wood. Myös henkilöstö on pääosin selvillä, suuri osa siirtyy I.8.24 lakkautettavasta Kurkitien päiväkodista uuteen yksikköön.

Perusopetus ja lukiokoulutus

Erityisen tuen pienryhmähaut päättyivät maaliskuun lopulla. Pienryhmiin haki 20 uutta oppilasta. Alkuvuodesta on tehty myös päätöksiä erityisen tuen purkamisista ja siirtymisistä erityisen tuen pienryhmistä yleisopetuksen ryhmiin. Lukuvuodelle 2024-2025 tehty tuntikehyssuunnittelu on osalta mahdollistanut erityisen tuen purkamiset ja siirtymiset yleisopetukseen.

Painotettuihin opintoihin urheiluluokille sekä Vehkalahden koulun musiikkiluokalle on valittu oppilaat. Pienen hakijamäärän vuoksi kaikki urheiluluokille pyrkineet valittiin ja molemmissa yhtenäiskouluissa aloittaa urheiluluokat.

Yhteishaussa lukioon haki yleislinjalle 76 opiskelijaa ja ratsastuslinjalle neljä opiskelijaa. Odotettavissa on, että lukiossa aloittaa ensi lukuvuonna 80 uutta opiskelijaa. Lukio ja MPK ovat suunnitelleet myös lukuvuodelle 2024-2025 lukiolaisille maanpuolustuskurssia.

Lukuvuoden 2024-2025 iltapäivätoimintaan ilmoittautuminen toteutettiin sähköisesti helmikuussa. Iltapäivätoimintaan ilmoittautui 100 oppilasta, joka on 68 lasta vähemmän kuin edellisessä lukuvuonna. Iltapäivätoimintaa toteutetaan niissä kouluissa, joissa ilmoittautuneita on ollut 7 tai enemmän. Laskevat lapsimäärät näkyvät myös iltapäivätoimintaa toteuttavien yksiköiden määrän vähenemisenä. Jos lapsimäärä ryhmässä menee alle 5 toimintakauden aikana, iltapäivätoiminta lakkaa kyseisessä yksikössä.

Alkuvuonna on päivitetty paikallista opetussuunnitelmaa mm. arvioinnin ja vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen osalta. Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisen ja arvioinnin osalta on laadittu uusi lukuvuosiarviointi lomake, jota käytetään ensimmäisen kerran arviotaessa lukuvuoden 2023-2024 yksikön yhteisöllistä opiskeluhoollotyötä. Arviointi tullaan toteuttamaan esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyönä.

Lukuvuoden 2024-2025 tuntikehyksen ja resurssien jaon suunnittelussa on huomioitu pienenevät lapsimäärät palveluverkon puitteissa, erilaiset tuen tarpeet ja ryhmäkoot eri yksiköissä.

Haminan LAPE (lasten ja perheiden palvelut)-toiminnassa ollaan tarkastelemaan ryhmän tavoitteita uudelleen ja sitouttamassa eri toimijoita yhteiseen kehittämiseen. Haminan LAPE-toiminnan vahvistaminen nähdään tarpeellisenä osana lapsiperheiden palveluita. LAPE-toiminta on tärkeä osa koulutuspalveluiden verkostotyötä mm. hyvinvointialueen, Mannerheimin lastensuojeluliiton ja poliisin kanssa.

Maaliskuussa 2024 toteutettiin 4.-9.luokille hyvinvointikysely. Kyselyn tuloksia analysoidaan kesän aikana. 1.-3. luokille suunnitellaan vastaavaa kyselyä. Henkilöstölle suunnitellaan itsearviointikyselyä keväälle 2024.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön dokumentointijärjestelmä NuoDon avulla seurataan nuorisopalveluiden toimintojen ja osallistujien määriä sekä tietoa käytetyistä menetelmistä ja nuorten kohtaamisista. I.I.-3I.3. kirjattuja toimintoja oli 195 ja niiden kautta on kohdattu 2266 osallistujaa. Verrattaessa edellisen vuoden vastaavaan jaksoon kirjausten määrä on kasvanut, mutta vuosia ei voi vielä suoraan verrata, koska kirjaustavassa on ollut eroja. Toimintoina on ollut muun muassa mopo- ja pyörätupa, Wauto-toiminta ja liikkuva nuorisotyö, kurssit ja työpajat, harrastus- ja kerhotoiminta, nuorisotilatoiminta, tapahtumat, koulunuorisotyö, koulutus, osallisuus ja talvilomatoiminta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt nuorisopalveluille valtionavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston opettajien pedagogiikkaan, arviointiin ja osaamisperusteisuuteen liittyvää koulutusta on jatkettu täsmäkoulutuksena.

Tulevan lukuvuoden kurssit on pääosin suunniteltu. Opintopistekursseja on tulossa nelinkertainen määrä menneeseen lukuvuoteen verrattuna. Opintopistekurssit eivät ole uusia, vaan lv. 2023-2024 hyvin toteutuneita kursseja, joita on muokattu opintopistekursseiksi. Kustannussäästöjen aikaansaamiseksi keskenään samankaltaisia, pieniä kursseja on yhdistetty ja ohjelmistoa on karsittu noin 10% edellisestä lukuvuodesta, mikä tarkoittaa noin 30:tä kurssia.

Alkuvuoden aikana kansalaisopisto on tehnyt yhteistyötä Haminan museon kanssa toteuttamalla etäopetuksena museon suunnitteleman neljän luennon sarjan. Lisäksi yhteistyötä on tehty lukion kanssa pitämällä liikunta-aiheista opintopistekurssia, joka oppilaille tarjottiin valinnaisaineena. Tulevan

vahvistamiseen ja kehittämiseen. Koulunuorisotyö yhdenvertaisena toimijana kasvattajayhteisössä -hanke kestää I.I.2023 - 3I.5.2024. Hanke on koettu tärkeäksi ja hankkeen avulla on pystytty vahvistamaan koulunuorisotyötä Haminassa.

Nuorisopalveluita ohjaa nuorisotyölle laadittu perussuunnitelma NUPS, joka tuo esiin nuorisotyön kasvatuksellisen ja tavoitteellisen työotteen. Suunnitelmaa seurataan ja arvioidaan koko ajan. Nupsissa nuorisotyöstä nousee esiin työmuotoina yksilöllinen eli kohtaava työ, yhteisöllinen eli ryhmädynaaminen työ sekä aktivoiva ja vaikuttava yhteiskunnallinen työ.

Ehkäisevän päihdetyön suunnittelua ja kehittämistä on tehty hyvinvoinnin edistämisen sekä järjestötoimijoiden kanssa.

lukuvuoden osalta on varmistettu yhteistyön jatkuminen lukion kanssa ja yhteistyön aloittaminen Ekamin kanssa.

Kansalaisopisto on liittynyt lukuvuodeksi 2024-2025 Kaikukortti -verkostoon, ts. sitoutunut tarjoamaan tulevan lukuvuoden aikana maksuttomia Kaikukortti -tilaisuuksia. Kansalaisopistossa Kaikukortti -tilaisuudet toteutuvat luentotilaisuuksina. Kaikukortin voi saada henkilö, joka on 16 vuotta täyttänyt ja jolla on sosiaalitoimen asiakkuus.

Vapaan sivistystyön opintoseteliavustusta lukuvuodelle 2024-3025 on haettu. Mikäli avustusta saadaan, se kohdennetaan senioreiden, erityisryhmien ja työttömien kurssimaksuihin.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio - muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	2 428 500		2 428 500	760 188	31,30 %	-695 000	1 733 500
TOIMINTAKULUT	-38 454 900		-38 454 900	-9 155 703	23,81 %	-226 400	-38 681 300
TOIMINTAKATE	-36 026 400		-36 026 400	-8 395 515	23,30 %	-921 400	-36 947 800

Toimintatulojen kehittymiseen vaikuttavat edelliseltä vuodelta jatkuvat valtionavusteiset hankkeet. Lisäksi alkuvuonna on haettu uusia hankeavustuksia. Toimintatuloista on vähennetty hoitopäivämaksuja 120.000 euroa, perusopetuksen kotikuntakorvauksia 300.000 euroa ja perusopetuksen hanketuloja 300.000 euroa. Varhaiskasvatuksessa kotikuntakorvauksien tuloihin tehdään 25.000 euron lisäys.

Perusopetuksen asiakaspalveluiden ostot muilta kunnilta ovat lisääntyneet jo vuoden 2023 aikana ja sama trendi jatkuu vuonna 2024. Asiakaspalveluiden ostoihin on lisätty kuluja 100.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintatulojen menetykset jatkuvat uuden asiakasmaksulain muutosten myötä, valtakunnallinen arvio kertymän vähenemisestä on yli 30 %. Haminassa eroa on kaventanut lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa.

Uuden-Summan päiväkodin sijaiskuluihin tehdään 40.000 euron lisäys. Yksityisten päiväkotien palveluseteleistä muodostuviin kuluihin 120.000 euron lisäys.

Uuden-Summan moduulikoulun vuokraa on tarkistettu koulun, päiväkodin ja esikoulun osalta. Vuokramenoja vähennetään 41.600 euroa.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Hyvinvoinnin edistäminen
Tulosyksiköt	Hyvinvoinnin edistäminen, Kirjasto- ja tietopalvelut, Kulttuuripalvelut, Liikuntapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Osallisuusjohtaja

Tehtävä

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, järjestöyhteistyö/kumppanuus, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät toiminnallaan vapaata kansalaistoimintaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisten aktiivisuutta. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin edistämisessä. Palvelualue vastaa myös kotouttamisen edistämisestä.

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämiseen sisältyy vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toiminta, kohtaamispaikat, veteraanikoti, kotoutumisen edistäminen sekä kumppanuus- ja järjestötoiminta. Kumppanuuksia ja osallisuutta vahvistavia toimintamalleja rakennetaan ja vahvistetaan osaksi koko kaupungin toimintaa.

Tulosalueen vaikuttavuutta edistetään osallisuusohjelman ja arjen turvallisuussuunnitelman avulla, yhdistysten ja järjestöjen säännöllisillä tapaamisilla sekä osallistamalla kuntalaisten järjestämiin tilaisuuksiin.

Keväällä 2024 tehtiin päätös, että "Mitä kuuluu Hamina" vuosittaisen kyselyn tilalla tehdään kuntaliiton kuntalaiskysely 2024. Vertailutietoa on kuntaliiton kyselystä vuodelta 2020.

Arjen turvallisuutta edistävien kylä tapaamisia on jatkettu yhdessä Kymenlaakson kylät ry:n hankkeen kanssa.

Hankeosaaminen on lisääntynyt ja tietoutta hanketyöstä ja sen mahdollisuuksista on jalkautettu työryhmiin ja valiokuntiin.

Hyvinvointikertomuksen väliraportin valmistelu käynnistyi.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjaston toiminta-ajatuksena on lukutaidon edistäminen ja tiedon hankinnan ja käytön monipuolistaminen. Kirjasto- ja tietopalvelujen avulla tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto tarjoaa myös tiloja työskentelyyn ja aktiiviseen kansalaistoimintaan.

Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Haminan kirjastopalvelut muodostuu Haminan pääkirjastosta, Ruissalon kirjastosta ja kirjasto-monipalveluautosta. Monipalveluauto vie

kirjastopalveluita ja muita hyvinvointia edistäviä palveluja lähelle käyttäjiään.

Kirjastopalvelut sai 25 000 euron valtionavustuksen lasten ja nuorten lukemisen edistämistyöhön Lukuintoa Kirjastopolulta -hankkeeseen. Kirjastopalvelut on aiesopimuksella mukana Kouvolan kaupunginkirjaston Pikkuvarpaat -sananjalkapolulla -hankkeessa, johon saatiin valtionavustusta 39 000 euroa 0-4 -vuotiaiden lukemisen edistämiseen koko Kymenlaakson alueella. Molemmat hakkeet jatkuvat vuoden -25 loppuun.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää taiteen ja kulttuurin omaehtoisen harrastamisen mahdollisuuksia, taide- ja kulttuurikentän ammatillista toimintaa sekä toteuttaa kunnan taide- ja kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut luovat alustoja ja verkostoja sekä toimintakonsepteja kuntalaisten osallisuuden edistämiseksi kulttuurin tekemiseen, tuottamiseen ja käyttämiseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Monipuolisilla kulttuuripalveluilla edistetään kunnan elinvoimaisuutta ja vahvistetaan ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemusta.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten liikunnan harrastamista hyvinvoinnin ja elinvoiman lisääntymiseksi. Liikuntapalvelut tuottavat liikuntaneuvontaa, ryhmäliikuntaa sekä liikuttavia tapahtumia ja kampanjoita kaikenikäisille.

Liikuntapalvelut tukevat seuroja asiantuntemuksen, avustusten sekä hankkeiden avulla ja ovat mukana liikuntapaikkojen kehittämisessä. Liikuntapalvelujen asiantuntemusta hyödynnetään osallisuus- ja hyvinvointityössä kaupungin sisällä ja kuntayhtymän verkostoissa.

Seurojen kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan tukemalla kaikenikäisiä kuntalaisia omaehtoiseen

Tuppa lukemaan -hanketta jatkettiin viikoittaisilla kirjastokeskiviikoilla, joissa luetaan ääneen ikäihmisille etäyhteyksin. Hanke jatkuu vuoden -24 loppuun.

Digiopastusta järjestettiin pääkirjastossa kerran viikossa kirjaston työntekijän ja Ekamin opiskelijoiden toimesta, 1-5 kävijää/kerta.

Kaikkien toimipisteiden kävijä - ja lainamäärät ovat nousussa (tammi-maaliskuussa kävijöitä oli 50 134, lainoja 71 854).

Keväällä 2024 Lasten kulttuuriviikot ja kevään kulttuuriklubit toteutuivat onnistuneesti. Klubit kokosivat yhteen vajaa 400 osallistujaa. Koulujen kanssa kulttuuripolon yhteissuunnitteluun on valmistauduttu. Elokuvat ovat vetäneet aiempaa paremmin ja kulttuuripalveluille siirtynyt kioskitoiminta on tuottanut huomattavaa tuloa yksikköön.

liikuntaan tapahtumien ja kampanjoiden avulla. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia lisätään yhteistyössä muiden sektorien sekä yhdistysten ja kylätoimijoiden kanssa. THL:sta haettiin avustusta luontoreittien kohentamiseen ja työllisyyden hoitoon, mutta rahaa ei saatu.

Keväällä 2024 "Liikettä arkeen - neljäkymppiset kuntoon" -hankkeessa vuonna 1983-syntyneet ja heidän perheensä jatkavat liikunnallisen elämäntavan opettelemista. Hankkeessa ovat aloittaneet vuoden alusta myös vuonna 1984-syntyneet, joita on suunnilleen saman verran, noin 90. Hankkeelle saatiin lisärahoitusta 39 000 euroa.

Yhdistysten roolin kasvattamista ryhmäliikunnan järjestäjänä on käynnistetty. Omaa työpanosta on suunnattu enemmän yksilölliseen elintapa- ja liikuntaneuvontaan sekä eri kohderyhmien liikunnallistamisen tukemiseen. Tätä tukee myös ylisektoraalinen Liikkumisohjelma-työ, jonka valmistelu on käynnissä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos-esitykset
TOIMINTATUOTOT	451 600		451 600	367 604	81,40 %	0
TOIMINTAKULUT	-3 580 300		-3 580 300	-852 554	23,81 %	0
TOIMINTAKATE	-3 128 700		-3 128 700	-484 950	15,50 %	0

Tulot ovat ylittyneet ennakoitua paremmin johtuen mm. Kino-Haminan asiakasmäärän lisääntymisestä sekä teatterikahvilan siirtymisestä kulttuuripalveluille.

Lisäksi kotikunnan saaneiden ukrainalaisten lukumäärä on lisääntynyt, josta kunta saa tuloja.

Hyvinvoiva Haminalainen yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	2 880 100	2 880 100	2 880 100	1 127 793	39,16 %	-695 000	2 769 689
TOIMINTAKULUT	-42 035 200	-42 035 200	-42 035 200	-10 008 257	23,81 %	-226 400	-41 201 754
TOIMINTAKATE	-39 155 100	-39 155 100	-39 155 100	-8 880 465	22,68 %	-921 400	-38 432 065

VETOVOIMAINEN HAMINA

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Tulosyksiköt	Elinkeinopalvelut, Maaseutupalvelut ja Vetovoimapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Elinvoimajohtaja

Tehtävä

Elinkeinoelämän kehityshankkeiden tukeminen ja toimivien ratkaisujen etsiminen kumppanuuksien ja seutuyhteistyön avulla.

Tavoitteena on luoda menestymisedellytyksiä paikkakunnalla jo oleville ja sinne aikoville yrityksille. Työllisyyden edistäminen on osa kaupungin elinkeinopolitiikkaa.

Uusien työpaikkojen luomiseksi panostetaan voimakkaasti markkinointiin. Luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset ja valmiudet monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaamiseksi onnistuneen maanhankinnan ja ajantasaisen kaavoituksen avulla.

Elinvoimaisen maaseudun kehittäminen ja kaupungin elinvoimasta ja vetovoimasta huolehtiminen ovat keskeisiä tehtäviä.

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Elinkeinopalvelut

HaminaKotka Satama Oy, siihen liittyvä satamasidonnainen teollisuus sekä Haminan profiloituminen datakeskuksien houkuttelevan sijaintipaikkana muodostaa kaupungin elinkeinopalveluiden merkittävimpiä kokonaisuuksia. Nämä luovat vankan pohjan myös tulevaisuuden laajamittaiselle kehittämiselle.

Alkuvuonna 2024 on pidetty myös avoimia yrittäjille suunnattua tilaisuuksia sekä keskusteltu alustavasti Haminan elivoimasuunnitelman toteutuksesta kevään ja alkusyksyn aikana. Yrittäjien yhteistyön kehittämisessä otetaan myös huomioon mahdollisen kuntaliitoksen syntyminen. Säännöllisistä tapaamisista yrittäjäjärjestöjen sekä yrittäjien kanssa jatketaan loppuvuoden aikana. Toukokuussa julkaistavien kansallisten Kuntabarometritulosten selvittyä, tehdään tarkemmat käytännön kehittämistoimenpiteet yritysyritysyrityshön.

Matkailun panostaminen osalta kevään aikana parannetaan opasteita niin linnoituksen kuin

Tervasaaren osalta. Lisäksi verkkosivusisältöjä kehitetään saadun palauteen avulla niin kaupungin omilla sivuilla kuin Cursorin ylläpitämällä VisitkotkaHaminan- matkailusivuilla. Jaettavaa kaupungin tuottamaa printti materiaalia on päivitetty alkuvuoden aikana. Kaupungin sisäinen työryhmä Haminan Linnoituksen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen on aloittanut toimintansa alkuvuoden aikana.

Kaupungin omien työllisyyspalveluiden rooli työllisyyden edistämisessä korostuu tulevaisuudessa. Työelämän uudistukset, työikäisen väestön väheneminen, uusien työpaikkojen syntymisen edellytysten luominen sekä työnhakijoiden ja työpaikkojen kohtaanto-ongelma luo haasteita joihin kaupungin tulee osaltaan vastata. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien etenee. Tulevaisuuden työllisyyspalveluiden palvelupolkujen prosessikuvaukset on aloitettu.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden ydintehtävän, eli viljelijätukien toimeenpanon osalta, toiminta on lainsäädännöllisellä tasolla hyvin tarkkaan määritelty ja Haminasta käsin toimiva yksikkö on resursseiltaan toimintakunnossa.

Maaseutupalveluiden tehtävät maaseudun ja koko kaupungin elinvoimaisuuden lisäämisessä liittyvät selkeästi yrittäjäyhteistyön ja maaseudun toimijoiden tunnettavuuden lisäämiseen.

EU:n uusi ohjelmakausi eli CAP -27 on muuttanut maatalouden viljelijätukijärjestelmän toimeenpanon

täysin. Muutos vaikuttaa sekä viljelijöiden, että hallinnon toimintakykyyn ja osaamiseen. Alkuvuoden 2024 aikana on järjestetty kaksi viljelijöille suunnattua koulutusta. Tukihakuun liittyvä syysilmoituksen tekeminen ja varautumiseen kuuluva kokonaisuus Maatilojen varautuminen lähikoulutuksena Haminassa. Panostamme maaseudun ja yritysten esillä pitoon ja yhteistyön lisäämiseen. Maaseutuhallinnossa on ollut poikkeuksellisen paljon henkilöstöjärjestelyjä, mutta tehtävät on pystytty hoitamaan.

Tapahtumatuotanto

Tapahtumatuotanto tuottaa vetovoimaisia tapahtumia Haminan kaupungissa osittain omana tuotantona järjestettynä ja osittain yhteistyökumppanien kanssa yhteistyössä järjestettynä. Vuonna 2024 on panostettu erityisesti toisen osapuolen kanssa tuotettavien tapahtumien kehittämiseen. Kehitystyössä on huomioitu erityisesti yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa sekä Hamina Bastioni tapahtuma-areenan ja holvistotilojen vuokraustoiminta, yhteistyökumppanuudet ja tapahtumapaikka markkinointi.

Hamina Bastioni on kaupungin keskeisin tapahtumapaikka, jonka vuoksi sen toiminnan kehittäminen on veto- ja pitovoimaisen kaupungin edellytys. Haminan Bastionin holvistotiloissa aloittanut ravintolatoiminta sekä Hamina Bastionin tulopohjan kasvattamiseen lisätyt resurssit tukevat tapahtuman järjestämisen puitteita ja Bastionin valtakunnallista kiinnostusta tapahtumapaikkana.

Tapahtumatuotanto mahdollistaa toimivat puitteet Hamina Bastionissa, joka puolestaan mahdollistaa tapahtumapaikan vuokrauksen toisille tapahtuman järjestäjä osapuolille. Tapahtumatuotannon osalta toiminta ei kuitenkaan keskity ainoastaan Bastioniin vaan ulottuu koko kaupungin alueelle.

Suurimpien kaupungin tapahtumien onnistumista ja tuloksellisuutta on seurattu vuonna 2023 tapahtumakävijä kyselyiden analytiikka työkalulla. Näitä numeraalisia arvoja hyödynnetään tulevien tuotantojen suunnittelussa, markkinointiviestinnässä ja budjetoinnissa.

Tapahtumia tehdään tiiviisti toisten osapuolien sekä muiden kaupungin tulosyksiköiden kanssa yhteistyössä. Tarkoituksena on yhdessä rakentaa koko kaupungin elinvoimaa edistäviä tapahtuma kokonaisuuksia. Tammi-maaliskuussa tapahtumatuotannossa on ollut Mopokisat ja tulevan kesän tapahtumia valmistellaan koko alkuvuoden ajan.

Museot

Museot ovat määritelleet keskeisiksi pitkäaikaisiksi tavoitteikseen museopedagogisen toiminnan kehittämisen (mm. koulujen kulttuuripolkutoiminta), ammattimaisuuden ja asiantuntijuuden korostamisen, museoiden saavutettavuuden parantamisen sekä kokoelmien käytön kehittämisen. Museot tuottavat ajankohtaisia näyttelyitä ja tapahtumia kaupunkilaisille ja matkailijoille ja tekevät yhteistyötä kaupungin muiden toimijoiden ja ulkopuolisten tahojen kanssa mm. tapahtumien, matkailun, näyttelyiden ja kulttuurihyvinvoinnin saralla.

Museoissa vuoden 2024 merkittävimmät tavoitteet ovat kaupunginmuseon kellarin peruskorjauksen valmistuminen sekä digitaalisen Haminan linnoitushistoriaa esittelevän näyttelyn pilotin suunnittelu ja toteutus. Lisäksi viime vuodelta siirtyi toteutettavaksi Kauppiaantalomuseon esteetön

sisäänkäynti, jota asiakkaat ovat toivoneet useita vuosia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kaupunginmuseon korjaukseen myöntämästä avustuksesta on maksatettu ensimmäinen erä vuonna 2023 ja peruskorjaus on edennyt niin pitkälle, että toinen erä on haettavissa maksatukseen. Kolmas erä maksetaan peruskorjauksen valmistuttua.

Vehkalahden museon kokoelmatiloina toimivassa Husulan pitäjänmakasiinissa havaittiin kevättalvella vesivahinko katossa olleen vuodon vuoksi.

Vesivahinko on johtanut esinevaurioihin. Museolla on nyt käytettävissään väistötila, jonne esineitä voidaan siirtää huollettavaksi. Katon vuotokohdan korjaus pyritään toteuttamaan kesän 2024 aikana.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutosesitykset	Uusis talousarvio
TOIMINTATUOTOT	1 615 000		1 615 000	452 984	28,05 %		1 615 000
TOIMINTAKULUT	-7 917 100		-7 917 100	-1 678 892	21,21 %	-109 700	-8 026 800
TOIMINTAKATE	-6 302 100		-6 302 100	-1 225 908	19,45 %	-109 700	-6 411 800

Muutosesityksenä esitetään henkilöstömenoihin 92.700 euroa ja kokouspalkkioita varten 17.000 euroa. Talousarvioluvuista nämä puuttuivat kokonaan.

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkisuunnittelu
Tulosyksiköt	Kaavoitus ja maankäyttö
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Elinvoimajohtaja

Tehtävä

Kaupunkiseutua suunnitellaan toimivaksi, viihtyisäksi ja ekotaloudellisesti kestäväksi. Huolehditaan kaupungin maapolitiikan valmistelusta, kaavoituksesta, tonttitarjonnasta, kiinteistönmuodostuksesta sekä mittaus- ja kartastopalveluista

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaupunkisuunnittelun tulosalue hoitaa kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät erilaiset tehtävät yhdessä ja yhteistyössä kaupungin muun organisaation kanssa. Kaavoitusprosessista vastaa kaupunginarkkitehti.

Maankäytön eri tehtävistä (maapolitiikan valmistelu, tonttitarjonta, paikkatietopalvelut, kiinteistönmuodostus, mittaus- ja kartastopalvelut sekä metsätilojen hallinnoimisesta) vastaa kaupungingeodeetti.

Haastavan maailmanpoliittisen tilanteen ja sen rakentamiseen aiheuttamista vaikutuksista huolimatta Tervasaaren alueella on edelleen voimassa kolme yksityistä tonttivarausta.

Maanhankinta on pitkäjänteistä. Useita neuvotteluita on meneillään.

Alkuvuoden aikana 5 asemakaavaa ja 1 yleiskaava ovat tulleet voimaan.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset
TOIMINTATUOTOT	8 269 000		8 269 000	1 428 412	17,27 %	0
VALM.OMAANK.	31 500		31 500	216	0,69 %	0
TOIMINTAKULUT	-1 337 100		-1 337 100	-478 568	35,79 %	0
TOIMINTAKATE	6 963 400		6 963 400	950 059	13,64 %	0

Talousarvio etenee suunnitelmien mukaisesti. Maanvuokrasopimusten laskutus ei jakaudu tasaisesti kuukausittain, siksi toimintatuotot alkuvuodelta

jäävät OSV I:n tavoitteista. Tilanne tasoittuu seuraavien kuukausien aikana.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkikehityspalvelut
Tulosyksiköt	Kiinteistöpalvelut, Aluepalvelut, Ruoka- ja puhtauspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö

Tehtävä

Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti, huomioiden myös kaupunkiympäristön turvallisuus, viihtyisyyden ylläpito ja kehittäminen.

Kaupungin palvelualueilla on käyttötarpeen ja taloudellisten resurssien mukaiset toimitilat.

Infrastruktuurin ja kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen.

Tuottaa kaupungin eri tilaajille tukipalveluja, joilla täydennetään tilaajien kasvatuksellisia, terveydellisiä ja elämyksellisiä tavoitteita. Aktiivisen toiminnan sekä ammattitaitoisten ja kehityshaluisten moniosaajien avulla huomioidaan asiakastyytyväisyys, taloudellisuus ja henkilöstön hyvinvointi.

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut huolehtivat tarvittavien tilojen rakennuttamisesta, kunnossapidossa ja huollosta.

Uuden-Summan koulu ja päiväkotirakennuksen työt ovat käynnissä ja etenevät aikataulussa.

Alkuvuoden aikana on käynnistetty myös Neuvottoman koulun ja päiväkodin hankesuunnittelu palveluverkkoselvityksen mukaisesti. Lisäksi käynnissä on Uuden-Summan liikuntahallin hankesuunnittelu. Viime vuonna aloitetuista urakoista vastaanotettu Kokkokallion väestönsuojan kriisin aikaisen

ilmanvaihdon parannusurakka. Kaupunginmuseon kellaritilojen urakka on myös käynnissä, ja etenee aikataulussa. Keskuskoulun purkutyöt ovat loppusuoralla.

Pitkän tähtäimen suunnitelmien päivitystyö on käynnissä. Kiinteistökohteiden myyntejä on edistetty huutokaupoin sekä arviokirjaperusteisesti.

Investoinnit etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Palveluverkkoselvitys ohjaa investointeja ja vuoden 2024 toimintaa.

Aluepalvelut

Aluepalvelut huolehtivat kaupungin tie-, katu- ja aluetekniikan suunnittelusta, rakennuttamisesta, huollosta, viheralueista, puistoista, taajamametsistä sekä liikuntapaikoista. Toimintaan on otettu tiiviisti kaupunkilaiset mukaan ja tätä jatketaan eri investointihankkeiden kohdalla. Kaupunkilaisille luodaan mahdollisuus osallistua oman elinympäristön kehittämiseen ja oman osaamisen ja mielenkiinnon mukaan kytkemiseen kaupungin palvelutuotantoon.

Aluepalveluiden osalta huomiota tullaan kiinnittämään tulevina vuosina olemassa olevan infran kunnossa pitämiseen sekä laadukkaaseen palvelutuotantoon.

Aluepalveluiden katusaneerauksista suurimmat hankkeet Uusi-Summa vaihe II ja Patterinkatu kilpailutettu ja urakat on aloitettu.

Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen etenee tontin louhinta- ja tasaustöillä. T1 tontin esivalmistelut valmistuvat kesän 2024 aikana. T2 tontin (Petkelvuoren) louhintaa valmistellaan kiviainesten otto-oikeus-sopimuksen osalta. Hankkeen markkinakartoitus on valmistunut ja seuraavaksi hanke kilpailutetaan.

Pappilansalmensillan saneeraus on kilpailutettu ja päätös urakasta tehdään huhtikuun Kaupunkikehitysvaliokunnan kokouksessa. Viime vuoden katusaneerauskohteiden Salmenkylä ja Uusi- Summa VI päällystystyöt alkavat huhtikuun aikana Ruokotien reunakiviasennuksilla.

Telakkatien veneiden talvisäilytyspaikan esivalmistelut ovat käynnissä. Tänä vuonna toteutetaan uusi tieyhteys kaupungin maapohjalle.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tarjoavat palveluita Haminan kaupungin kouluille, päiväkodeille ja liikuntapalveluille.

Kehitämme palvelujamme ruokailusuositusten ja palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti ja koulutamme koko henkilökuntaamme, jotta voisimme palvella asiakkaitamme mahdollisimman hyvin.

Ruokapalvelut valmistaa kahdessa keittiössä päivittäin kasvisruokavaihtoehtoja ja kymmeniä erilaisia

dieettejä. Käytössä on tarjoilu paikasta toiseen kierrätettävä biovaaka, jolla vähennetään ruokahävikkiä.

Puhtauspalveluissa kehitetään työn laatua sekä työnohjausta siivouksen laadun varmistamiseksi. Pesuainevalinnoissa huomioidaan ekologisuus.

Palveluverkkoratkaisut otetaan huomioon päivittämällä siivousmitoitusta tarpeen mukaan.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutosesitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	19 169 500		19 169 500	4 544 985	23,71 %	-82 300	-19 087 200
VALM.OMAANK.	350 000		350 000	46 722	13,35 %		350 000
TOIMINTAKULUT	-20 435 600		-20 435 600	-5 140 936	25,16 %	-154 300	-20 589 900
TOIMINTAKATE	-916 100		-916 100	-549 228	59,95 %	-236 600	

Muutosesityksenä esitetään terveysaseman keittiön sisäisen vuokran tuloa sekä menoa 40.700 euroa poistettavaksi talousarviosta 1.1.2024 alkaen.

Uuden-Summan moduulirakennuksen (koulu, päiväkotiki ja esikoulu) vuokratuloista esitetään vähennettäväksi 41.600 euroa

Pirttilän pesäpallokentän vuokraan on esitetty lisättäväksi 40.000 euroa. Liikennemerkin hankintaan esitetään lisättäväksi 5.000 euroa.

Neuvottoman koulun B-osan purkutöille esitetään lisättäväksi 150.000 euroa.

Toimielin	LUPAVALIOKUNTA
Tulosalue	Ympäristön ja rakentamisen valvonta
Tulosyksiköt	Rakennusvalvonta, Ympäristönsuojelu ja Terveystensuojelu
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Ympäristöpäällikkö

Tehtävä

Seudullisen ympäristön- ja terveystensuojelun edistäminen ja valvonta sekä elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kaavoituksen toteutumisen valvonta sekä ympäristöön sopeutuvan, laadukkaan rakentamisen edistäminen Haminassa.

TILANNEKATSAUS 31.3. JA ARVIO KOKO VUODEN TOTEUTUMISESTA

Rakennusvalvonta

Rakentamisen lupamäärään ei odoteta merkittävää kasvua. Sähköinen lupakäsittely kattaa koko rakennusvalvonnan lupakäsittelyn.

Alkuvuodesta ratkaistiin merkittävä teollisuuden rakennuslupa, jonka lupamaksu ylitti koko vuodelle ennakoidun lupamaksutulon.

Sähköinen arkistointi on käytössä uusien hakemusten osalta.

Vanhojen lupa-asiakirjojen digitointi jatkuu.

Meneillään on selvitys rakennusvalvonnan palvelujen tuottamisesta Virolahden ja Miehikkälän kunnille osana ympäristöpalvelujen yhteistyösopimusta. Asiassa odotetaan kuntaliitos ratkaisua.

Vuoden aikana tullaan valmistautumaan 2025 alussa tapahtuvaan rakentamis lainsäädännön merkittävään muutokseen mm. henkilökunnan koulutuksella.

Ympäristönsuojelu

Palvelujen kysyntä on edellisvuosien tasolla. Lisäresurssin tarvetta ei juuri nyt ole, vaikka vireillä on ollut työläitä ympäristölupa-asioita.

Terveystensuojelu

Eläinlääkintäyhteistyö Kotkan kaupungin kanssa on käynnistynyt hyvin.

Eläinlääkäripäivystys on pystytty järjestämään koko ajan. Terveystensuojelun mahdollista laajentamista seudulliseksi yhteistyöksi ei ole toistaiseksi tarpeen selvittää.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	517 000		517 000	310 754	60,11 %	160 000	677 000
TOIMINTAKULUT	-1 539 300		-1 539 300	-436 963	28,39 %	-160 000	-1 699 300
TOIMINTAKATE	-1 022 300		-1 022 300	-126 209	12,35 %	0	-1 022 300

Talousarvio on tässä vaiheessa toteutunut ylijäämäisesti, vaikka kaikkia yhteistoimintakorvauksia ja eläinsuojelun kustannuksia ei ole vielä laskutettu. Lupamaksutuloihin sisältyy yksi tavanomaista suurempi kertaerä.

Päätös Kotkan eläinlääkärien siirtymisestä Haminan palvelukseen 1.1.2024 alkaen on tehty vasta talousarvion laadinnan jälkeen. Muutosesityksenä esitetään lisättäväksi palkkakuluja 160 000 euroa ja päivystyskorvauksia 160 000 euroa.

Vetovoimainen Hamina yhteensä:

	Alkuperäinen talousarvio	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	29 570 500	29 570 500	6 737 135	22,78 %	-82 300	29 488 200
VALM.OMAANK.	381 500	381 500	46 938	12,30 %		381 500
TOIMINTAKULUT	-31 229 100	-31 229 100	-7 735 359	24,77 %	-424 000	-31 653 100
TOIMINTAKATE	-1 277 100	-1 277 100	-951 286	74,49 %	-345 600	-1 783 400

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	32 760 300		32 760 300	7 893 642	24,10 %	-617 300	32 143 000
VALM.OMAANK.	381 500		381 500	46 938	12,30 %		381 500
TOIMINTAKULUT	-80 238 600		-80 238 600	-19 530 931	24,34 %	-650 400	-80 889 000
TOIMINTAKATE	-47 096 800		-47 096 800	-11 590 351	24,61 %	-1 267 700	-48 364 500

KAUPUNGIN INVESTOINNIT

Strategisen johtamisen investoinnit

Tulosalue	Strateginen johtaminen
Toimielin	Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Merivesilaitoksen osakehankinta							
Menot	-200 000	0	-200 000	-200 000	0	0	-200 000
Myyntit	0	0					
Netto	-200 000	0	-200 000	-200 000	0	0	-200 000

Hankinnoissa Merivesilaitoksen osakkeet.

Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit

Tulosalue	Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Toimielin	Kasvatus ja koulutus -valiokunta
Vastuuhenkilö	Opetuspäällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Kasvatuksen ja koulutuksen investoinnit							
Menot	-365 000	0	-365 000	0	0	0	-365 000
Myyntit							
Rahoitusosuudet							
Netto	-365 000	0	-365 000	0	0	0	-365 000

Määrärahavaraus on tehty kalusto- ja

tietotekniikkahankintoihin.

Tulosalue

Toimielin

Vastuhenkilö

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvointivaliokunta

Osallisuusjohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Hyvinvoinnin edistämisen investoinnit							
Menot	0	0	0	0	0	0	0
Myyntit							
Rahoitusosuudet							
Netto	0	0	0	0	0	0	0

Hyvinvoinnin edistämisellä ei ole

investointihankintoja vuonna 2024.

Vetovoimaisen Haminan investoinnit**Tulosalue**

Toimielin

Vastuhenkilö

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut

Kilpailukykyvaliokunta

Elinvoimajohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Elinkeino- ja vetovoimapalvelujen investoinnit							
Menot	-150 000	0	-150 000	0	0	0	-150 000
Myyntit							
Rahoitusosuudet							
Netto	-150 000	0	-150 000	0	0	0	-150 000

Hankinnat käsittävät Bastionin hankintoja.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kaupunkisuunnittelu
Kilpailukykyvaliokunta
Elinvoimajohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio -muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Kaupunkisuunnittelun investoinnit							
Menot	-600 000	0	-600 000	-2 350	0	0	-600 000
Myyntit	135 000	0	135 000	0	0	0	135 000
Rahoitusosuudet							
Netto	-465 000	0	-465 000	-2 350	0	0	-465 000

Kaupunkisuunnittelun investoinneissa on varauduttu kaavojen toteuttamista varten tarvittaviin maanhankintoihin.

Myyntitavoite tarkoittaa myydyjen tonttien tasearvoja. Maanhankinta keskittyy jatkossakin satamasidonnaisen teollisuuden sekä muun yritystoiminnan kehityksen vaatimiin kokonaisuuksiin.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kiinteistöpalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Elinvoimajohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Kiinteistöpalvelujen peruskorjaus ja muutostyökohteet							
Menot	-2 325 000	0	-2 325 000	-631 837	27,18	0	-2 325 000
Myyntit	110 000	0	110 000	0		0	110 000
Rahoitusosuudet	67 000	0	67 000	0		0	67 000
Netto	-2 148 000	0	-2 148 000	-631 837	27,18	0	-2 148 000

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Läntisen alueen koulu							
Menot				-30 863		0	
Käyttöomais. myynti							
Rahoitusosuudet							
Netto				-30 863		0	

Kiinteistöpalveluiden osalta kaupunginmuseon kellarin tilamuutokset ja peruskorjaus valmistuu kesäkuuhun mennessä.

Kokkokallion väestönsuojan kriisinaikaisten ilmanvaihtolaitteiden parannusurakka on vastaanotettu maaliskuussa.

Uuden-Summan moduulikoulun hanke on aloitettu.

Tulosalue

Toimielin

Vastuuhenkilö

Aluepalvelut

Kaupunkikehitysvaliokunta

Elinvoimajohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Aluepalvelujen investoinnit							
Menot	-3 495 000	0	-3 495 000	-134 267	3,84	-250 000	-3 745 000
Myyntit	0	0					
Rahoitusosuudet	0	0					
Netto	-3 495 000	0	-3 495 000	-134 267	4,00	-250 000	-3 745 000

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen							
Menot	-600 000	0	-600 000	-270 028	45,00	0	-600 000
Myyntit							
Rahoitusosuudet							
Netto	-600 000	0	-600 000	-270 028	45,00	0	-600 000

Katusaneerauksien urakoita on aloitettu. Salmenkylä ja Uusi-Summa IV päällystystyöt alkaa kevään aikana Ruokotien reunakivi asennuksilla.

Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen etenee tontin louhinta- ja tasaustöillä.

Telakkatien veneiden talvisäilytyspaikan valmistelut ovat käynnissä.

Muutosesityksenä esitetään määrärahaa lisättäväksi Mustankorven kevyenliikenteen väylän rakentamiseen 250.000 euroa.

VETOVOIMAINEN HAMINA INVESTOINNIT YHTEENSÄ

VETOVOIMAINEN HAMINA INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot %	esitykset	Uusi talousarvio
Menot	-7 170 000	0	-7 170 000	-1 075 895	15,01	-250 000	-7 420 000
Myyntit	245 000	0	245 000	0	0,00	0	245 000
Rahoitusosuudet	67 000	0	67 000	0	0,00	0	67 000
Netto	-6 858 000	0	-6 858 000	-1 075 895	15,69	-250 000	-7 108 000

KAUPUNGIN INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot %	esitykset	Uusi talousarvio
Menot	-7 735 000	0	-7 735 000	-1 269 345	16,41	-250 000	-7 985 000
Myyntit	245 000	0	245 000	0	0,00		245 000
Rahoitusosuudet	67 000	0	67 000	0	0,00		67 000
Netto	-7 423 000	0	-7 423 000	-1 269 345	17,10	-250 000	-7 673 000

TULOSLASKELMA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot%	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
TOIMINTATUOTOT	32 760 300		32 760 300	7 893 642	24,10 %	-617 300	32 143 000
MYYNTITUOTOT	8 600 000		8 600 000	2 296 045	26,70 %	-115 000	8 485 000
MAKSUTUOTOT	818 700		818 700	326 439	39,87 %	-120 000	698 700
TUET JA AVUSTUKSET	1 772 300		1 772 300	696 869	39,32 %	-300 000	1 472 300
MUUT	21 569 300		21 569 300	4 574 288	21,21 %	-82 300	21 487 000
TOIMINTATUOTOT							
VALM.OMAANK.	381 500		381 500	46 938	12,30 %		381 500
TOIMINTAKULUT	-80 238 600		-80 238 600	-19 530 931	24,34 %	-650 400	-80 889 000
HENKILÖSTÖKULUT	-38 158 700		-38 158 700	-8 751 020	22,93 %	-317 700	-38 476 400
PALKAT JA PALKKIOT	-30 318 800		-30 318 800	-7 023 156	23,16 %	-292 700	-30 611 500
HENKILÖSIVUKULUT	-7 839 900		-7 839 900	-1 727 864	22,04 %	-25 000	-7 864 900
ELÄKEKULUT	-6 672 600		-6 672 600	-1 540 239	23,08 %	-22 200	-6 694 800
MUUT	-1 167 300		-1 167 300	-187 626	16,07 %	-2 800	-1 170 100
HLÖSIVUKULUT							
PALVELUJEN OSTOT	-18 796 300		-18 796 300	-5 035 660	26,79 %	-370 000	-19 166 300
AINEET, TARV. JA TAV.	-5 711 700		-5 711 700	-1 680 140	29,42 %	-5 000	-5 716 700
AVUSTUKSET	-3 092 500		-3 092 500	-708 181	22,90 %		-3 092 500
MUUT	-14 479 400		-14 479 400	-3 355 930	23,18 %	42 300	-14 437 100
TOIMINTAKULUT							
TOIMINTAKATE	-47 096 800		-47 096 800	-11 590 351	24,61 %	-1 267 700	-48 364 500
VEROTULOT	52 489 000		52 489 000	13 853 735	26,39 %		52 489 000
VALTIONOSUUDET	-3 100 000		-3 100 000	-849 242	27,39 %	-297 000	-3 397 000
RAHOITUST. -JA -KULUT	614 000		614 000	2 516	0,41 %	955 000	1 569 000
KORKOTUOTOT	324 000		324 000	315 148	97,27 %		324 000
MUUT	1 644 000		1 644 000	203 687	12,39 %	955 000	2 599 000
RAHOITUSTUOTOT							
KORKOKULUT	-1 348 000		-1 348 000	-309 322	22,95 %		-1 348 000
MUUT	-6 000		-6 000	-206 996	3 449,94 %		-6 000
RAHOITUSKULUT							
VUOSIKATE	2 906 200		2 906 200	1 416 658	48,75 %	-609 700	2 296 500
POISTOT JA ARVONAL.	-8 611 000		-8 611 000	-2 071 297	24,05 %	-324 900	-8 935 900
TILIK. YLI- (ALI)JÄÄMÄ)	-5 704 800		-5 704 800	-654 639	11,48 %	-934 600	-6 639 400

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

Iman vesiliikelaitosta

	Talousarvio 2024	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos- esitys	Talousarvio 2024 OSV I
Toiminnan rahavirta	2 786 200	0	2 786 200	1 626 619	56,43	0	2 786 200
Vuosikate	2 906 200	0	2 906 200	1 627 147	55,99	0	2 906 200
Satunnaiset erät							0
Tulorahoituksen korjauserät	-120 000	0	-120 000	-528	0	0	-120 000
							0
Investointien rahavirta	-7 423 000	0	-7 423 000	-1 256 200	16,92	0	-7 423 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-7 735 000	0	-7 735 000	-1 269 345	16,41	0	-7 735 000
Rahoitusosuudet							
investointeihin	67 000	0	67 000	0	0,00	0	67 000
Pys.vast.hyödykk.							
luovutustulot	245 000	0	245 000	13 145	5,37	0	245 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 636 800	0	-4 636 800	370 419	-7,99	0	-4 636 800
							0
							0
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	414 000	0	414 000	278 640	67,30	0	414 000
Antolainasaamisten lisäykset	-150 000	0	-150 000	0	0,00	0	-150 000
Antolaisaamisten							
vähennykset	564 000	0	564 000	278 640	49,40	0	564 000
Lainakannan muutokset	6 000 000	0	6 000 000	-357 406	-5,96	6 000 000	12 000 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000 000	0	14 000 000	0	0,00	6 000 000	20 000 000
Pitkäaikaisten lainojen							
vähennys	-8 000 000	0	-8 000 000	-4 357 406	54,47	0	-8 000 000
Lyhytaikaisten lainojen							
muutos	0	0	0	4 000 000			0
Oman pääoman muutokset	0		0	0			0
Muut maksuvalmiuden							
muutokset	-2 000 000	0	-2 000 000	-3 223 431	161,17	0	-2 000 000
Rahoituksen rahavirta	4 414 000	0	4 414 000	-3 302 196	-74,81	6 000 000	10 414 000
Rahavarojen muutos	-222 800	0	-222 800	-2 931 777	315,88	6 000 000	5 777 200

RAHOITUS

Tulosalue

Toimielin

Vastuuhenkilö

Strateginen johtaminen

Kaupunginhallitus

Talousjohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot % esitykset	Uusi talousarvio
RAHOITUS						
Verotulot	52 489 000		52 489 000	13 853 735	26,39	52 489 000
Valtionosuudet	-3 100 000		-3 100 000	-849 242	27,39	-3 397 000
Rahoitustuotot	1 168 000		1 168 000	318 317	27,25	2 123 000
Rahoitustuotot yht.	50 557 000		50 557 000	13 322 810	26,35	51 215 000
Rahoituskulut	-1 354 000		-1 354 000	-305 312	22,55	-1 354 000
Rahoitus yhteensä	49 203 000		49 203 000	13 017 498	26,46	49 861 000

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot % esitykset	Uusi talousarvio
Korvaus vesiliikelaitoksen peruspääomasta						
Rahoitustuotot	800 000		800 000	200 000	25,00	800 000
Netto	800 000		800 000	200 000	25,00	800 000

Antolainojen muutokset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Muutos- Tot % esitykset	Uusi talousarvio
Antolainojen muutokset						
Lisäykset	-150 000	0	-150 000	0	0,00	-150 000
Vähennykset	564 000	0	564 000	278 640	49,40	564 000
Nettomuutos	414 000	0	414 000	278 640	67,30	414 000

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Pitkäaikaisten lainojen muutokset ilman vesiliikelaitosta							
Lisäykset	14 000 000	0	14 000 000	0	0,00	0	14 000 000
Vähennykset	-8 000 000	0	-8 000 000	-4 357 406	54,47	0	-8 000 000
Nettomuutos	6 000 000	0	6 000 000	-4 357 406	-72,62	0	6 000 000

Alkuvuodesta talousarviolainoja on lyhennetty suunnitellusti. Talousarvion nostovaltuutus vuoden 2024 talousarviossa oli 14 miljoonaa euroa.

Kuntatodistus on tarkoitus kilpailuttaa talousarviolainaksi, joten talousarviolainan nostovaltuutta vuodelle 2024 on syytä kasvattaa 20 miljoonaan euroon.

RAHOITUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2024	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
Rahoitus							
Rahoitustuotot	66 721 000	0	66 721 000	13 802	0,02	658 000	67 379 000
Rahoituskulut	-9 504 000	0	-9 504 000	-4 662	0,05	0	-9 504 000
Netto	57 217 000	0	57 217 000	9 140	0,02	658 000	57 875 000

HAMINAN VESI - LIIKELAITOS

Käyttötalous

Tulosalue	Haminan Vesi -liikelaitos
Tulosyksiköt	Hallinto ja asiakaspalvelu, Verkot ja laitokset
Toimielin	Vesiliikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja

Tehtävä

Tuottaa laadukkaita vesihuoltopalveluita alueen asukkaille ja yrityksille ja tukea kaupungin kehittämistavoitteita.

Vesihuollon tavoitteena on vähentää saneerausvelan määrän puoleen nykyisestä vuoteen 2025 mennessä ja mahdollistaa osaltaan kasvuohjelman mukaisen 21 000 asukkaan ja 500 uuden työpaikan tavoitteen saavuttamisen.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2023	Toteutuma 31.3.2024
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tulorakenne on kustannusrakenteen mukainen	Perusmaksujen osuus liikevaihdosta nostetaan 30 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä	28,6 (kuluttajille > 30) (29 vuonna 2020)	29,6
	Saneerausvelan hallinta vesihuoltoverkoston saneerauksin	Saneerattu verkostopituus km	3,9 (vuonna 2020, 3,5)	0
		Saneeratut jäteveden-pumppaamot kpl	3,5 (vuonna 2020, 3)	0

Alkuvuoden toteutuma perusmaksujen osuudesta liikevaihtoon oli 29,6 %. Verkoston saneeraustyöt käynnistyivät Uusi-Summa II, Patterinkadun ja

Uuden-Summan koulun alueen saneeraushankkeilla sekä vuotovesitutkimuksilla.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2023	Toteutuma 31.3.2024
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen	Paljon vettä käyttävien teollisuuslaitosten toimintaedellytysten parantaminen	Käyttömaksuja alennetaan. Tavoitteena päästä alle valtakunnallisen keskiarvon. Veden ja jäteveden siirtokapasiteettia kasvatetaan.	Vesi 1,59 €/m3 (sis. alv) (vuonna 2020, 1,66) Jätevesi 2,18 €/m3 (sis. alv) (vuonna 2020, 2,28)	Vesi 1,71 €/m3 (sis. alv) Jätevesi 2,39 €/m3 (sis. alv)

Veden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuja nostettiin edellisvuoteen verrattuna ja käyttömaksujen osalta ollaan palattu vuosien 2015-17 tasolle, koska käyttömaksuja alennettiin vuosina 2018-21 samalla, kun perusmaksuja nostettiin. Veden vertailuhinta alittaa naapurilaitosten hinnat ja Omakotiliiton selvityksen perusteella omakotitalon veden käyttökustannukset vuonna 2024 alittavat Haminassa valtakunnallisen keskiarvon noin 5 %:lla. Veden

myynti kasvoi alkuvuonna vuoden takaiseen verrattuna 6 % ja hankitun veden määrä laski 3 %. Hankitun veden laskuun vaikutti vesijohtoverkoston vuotojen paikantamisen ja korjauksien onnistuneet toimenpiteet ja se ettei viime vuoden kaltaisia suuria vuotoja tapahtunut, vaikka putkirikkoja esiintyikin. Siirtokapasiteettia parantava Tavastila-Mäkelänkangas yhdysvesijohdon rakentaminen jatkui ja eteni alkuvuoden aikana myös Haminan alueelle.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.3.2024	Jäljellä	Tot %
Liikevaihto	6 954 800	1 647 012	5 307 788	23,68%
Valmistus omaan käyttöön	35 000	0	35 000	0,00%
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,00%
Materiaalit ja palvelut	-2 803 900	-451 896	-2 352 004	16,12%
Henkilöstökulut	-765 900	-193 419	-572 481	25,25%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 566 500	-624 990	-1 941 510	24,35%
Liiketoiminnan muut kulut	-130 800	-16 030	-114 770	12,26%
Liikelyijäämä	722 700	360 676	362 024	49,91%
Rahoitustuotot ja -kulut	-18 000	9 029	-27 029	-50,16%
Korvaus peruspääomasta	-800 000	-200 000	-600 000	25,00%
Tilikauden tulos	-95 300	169 705	-265 005	-178,07%

Maaliskuun lopussa tuotot olivat 24 % koko vuoden talousarviosta. Kulut vastaavasti olivat 16 %, ja toimintakate oli 30 % vuoden 2024 talousarviosta.

Alkanut vuosi on tulojen osalta edellisvuotta parempi vähentyneen laskuttamattoman kulutuksen ja hiukan nousseen vedenkulutuksen vuoksi, mutta kuitenkin

talousarviota 1 % heikompi. Kulut ovat selvästi talousarviota alhaisemmat johtuen mm. alhaisemmista vedenhankinta- ja jätevedenkäsittelykustannuksista. Jälkimmäiseen tulee tältä kaudelta ylimääräinen 0,1 M€ kulu seuraavassa osavuositarkastuksessa, joten kulut eivät ole täysin vertailukelpoiset.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.3.2024	Jäljellä	Tot %
Haminan Vesi -liikelaitos				
Menot	-2 650 000	-158 365	-2 491 635	6,00%
Myyntit	0	0	0	0,00%
Netto	-2 650 000	-158 365	-2 491 635	6,00%

Investoinnit ovat käynnistyneet materiaalihankinnoilla Uuden-Summan ja Patterinkadun aluesaneeraushankkeille sekä Uuden-Summan koulun alueen vesihuollon siirtohankkeelle. Tavastila-Mäkelänkangas yhdysvesijohdon

rakentaminen jatkui koko alkuvuoden ajan. Noin kolmasosa investoinneista on vielä joko käynnistymässä tai valmistelussa. Investoinneissa näkyy positiivisena 28 t€ saatu tuki Nuutniemen lämmitysjärjestelmämuutokseen, joka kuitenkin toteutettiin jo edellisenä vuonna.